

Politična plačana Leto IX, št. 278
Ljubljana, petek 23. novembra 1928
Cena 2 Din

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 5094
Izredni urednik: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 5095
Podružice: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri političnem čerk. zavodu: Ljubljana
št. 11.422 — Praha št. 78.186,
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana 22. novembra.

Iz Julijske Krajine prihajajo vsak dan groznejše vesti. Naš narod je oropan svojih šol, celo verouk v sladkem materinskem jeziku mu je zabranjen, raz leco se bo morala glasiti tuja beseda. Vsa društva razpuščena, zadruge odvzete, avsto zasebno izobraževanje izključeno. Naša govorica je izgnana iz javnosti v zavetje zasebnega domovanja. Vse razumništvo je razpršeno, večina prisiljena iskati si kruha onstran meje. Kdor pa ostane na rodni grudi, mu preti konfinacija. V najnovejšem času se je začel nov način uničevanja Slovencev: iz šole srednjeveške inkvizicije pokvarjena Italija podtika Slovincem razne izmišljene zločine in jim umetno poklada »dokaze«, da morejo potem delovati sodišča.

Danes so dospele vesti o izmišljeni »veleizdaji« urednika »Goriške Straže« in njegovih tovarišev. Stvar je že na prvi pogled tako bedasto prikrojena, da je laž prozorna. Toda pravice v Italiji ni.

Kri ni voda. Srce vsega našega naroda je ob strani preganjanih in vije se ter vzdihuje v bolečinah matere, ki vidi ljubljenskega sina trpeti, pa mu ne more pomagati. Pred našimi očmi ga duše in ubijajo, mi pa moramo to le gledati!

Ali res ne moremo storiti ničesar lepega in velikega, kar bi dalo vsaj nado, da pridejo kdaj boljši časi za naše rojake pod rimskim barbarstvom?

Ne rečemo, da rimsko besnilo ni samonikla iznajdba domišljave nacije, višek blaznosti fašističnega šovinizma, ki si bo prej ali slej zlomil vrat, če je kaj pravice na svetu.

A mnogo drznosti vliva Italijanom v srce celokupno stanje naše države. Od Italije diktirane nettunske konvencije so bile sprejete v razmerah, ki povsem dokazujejo naše ponižanje. Videč to našo slabost gre Italija v svoji akciji še naprej.

Medtem pa se naša država nahaja v najtežji krizi od svojega postanka. Hegemonizem srbijsanstva je na vrhuncu. Njegov neznošen pritisk tira opozicijo, zlasti pa njen hrvatski del, v obupen boj.

Hrvatov in opozicijo sploh se očitalo pretiravanju. Resnica je, da tu in tam padajo izjave, ki jih celina ne more odobravati, na drugi strani pa je prav tako res, da v Beogradu padajo še hujše izjave. Vsekakor pa ni naimenjšega znaka, da se hočejo Srbijanci odreči hegemonizmu in razgovorjati se na podlagi jamstva, da bo v bodoče narod zaščiten pred hegemonizmom in vsakim drugim izrabljanjem. Cinično zasmehujejo prav v tem hipu Narodna banka. Poštna hranilnica in vse državne denarne ustanove proteste prečano in nim pred nosom odnašajo slej ko prej denar v Beograd.

Dočim molzejo Srbijanci vso državo, dela SLS v Sloveniji prav isto. Zlorablja svojo večino zase, odrekajoč plačujoči manjšini vsako pravo sodoobčje in kontrole. Kar so radikali v Srbiji, to so klerikalci sedaj pri nas. Hegemonisti so eni in drugi, zato ni čudno, če se tudi v Beogradu medsebojno tako lepo dopolnjujejo.

In kakor zavzema boj proti centralnemu hegemonizmu obupne forme, tako bo borba proti domačim nasiljem v Sloveniji rasla od dne do dne vedno globlje in strašnejše, čim bolj se bodo zapostavljali in izmognili sloji čutili ogrožene v svoji eksistenci. Hegemonisti v Beogradu so nas dovedli na prag državljanske vojne, hegemonisti v Ljubljani pa koplejo vedno globlji jarek med taboroma privilegijanih in zapostavljenih Slovencev. Slovenstvo, v tem težkem trenutku naše države pozvano, da stoji na braniku državne ideje, ne more priti do izraza, kar sta večina in manjšina zaposleni: prva v ubiljanju naprednih Slovencev, druga s silobranom. SLS pač še vedno misli, da se morejo antiklerikalne struje v Sloveniji zatreti. Kolika zmeta! Dokler bo klerikalizem, bo zdrav narod rodil tudi antiklerikalne borilce, ki bodo vršili po svoje svojo kulturno misijo. Največja pa je zmeta onega, ki misli, da se ta boj da izvojevati s pomočjo državnega ali samoupravnega aparata.

Dočim se od dne do dne slabi naša država, prihajajo obupne in pretresljive vesti preko meje. Mi jih čujemo, vendar ne moremo se jim tako odzvati, kakor bi bilo potrebno, ker so dragocene sile naroda zaposlene v borbi proti hegemonizmu v Beogradu in Ljubljani. V takih trenutkih ne obtožujemo, temveč samo opominjamo nosilce krivičnega sistema, naj še enkrat premislijo, kaj delajo. Občutek polne ravnopravnosti v vsej državi in v Sloveniji posebej, zajamčen z ustavo in zakoni, je edina možna podlaga, da se dvigne moč Jugoslavije tako visoko, da bodo postala nemogoča grozodejstva nad njenim narodom tudi izven državnih mej.

Borba za nasledstvo ministra Marinkovića

Včerašnji dogodki v Beogradu. — Zunanji minister bo moral radi boleznj odstopiti. — Radikali in demokrati se že prepirajo za njegovo nasledstvo

Beograd, 22. novembra. p. Današnji dan je bil izpolnjen le z manj važnimi političnimi dogodki.

Dopolodne se je vrnil iz Sarajeva minister za trgovino in industrijo dr. Mehmed Spaho.

Opoldne je bil na dvoru minister financ dr. Niko Subotić, ki je predložil kralju v podpis od Narodne skupščine sprejeti zakon o švedskem posojilu.

Tekom dopoldneva sta bila v avdienci tudi minister za javna dela dr. Grga Andjelčević in minister za socialno politiko St. Barić.

Nocoj pa se je sestel v predsedništvu vlade komite ministrov, ki ga določa od kralja včeraj podpisani zakon o javnih gradnjah v pasivnih krajih. Komiteju je dodeljen tudi predsednik Rdečega križa dr. Leko.

Prilčno pazljivo političnih krogov je danes izzvala interpelacija na predsednika vlade in ministra notranjih del, vložena od posl. Nastasa Petrovića. Interpelacija poziva dr. Korošca na odgovor zaradi dogodkov v Prokuplju, kjer je aktivni minister hudo prekršil svoj ministerski dekor ter nastopil proti sklicateljem in govornikom tega radikalskega shoda na način, ki ga je vsa srbska javnost strogo obsodila. Politični krogi si obetajo od te interpelacije zanimivo debato v Narodni skupščini. Znano je, da je Nastas Petrović eden prvih govornikov talentov sedanje skupščine in da bo njegova obsodba režima, kakor tudi Vukičevićevih radikalov posebno ostrina in vehementna.

Iz vrst radikalskih prvakov, pristašev glavnega odbora, se je nocoj v zvezi s to interpelacijo slišalo, da bodo tudi oni vzporedno z Nastasom Petrovićem pokrenili akcijo proti ministru Dragiši Cvetkoviću. V vsakem primeru pa bodo tekom interpelacijske debate v Narodni skupščini posegli v razpravo in zahtevali demisijo Vukičevićevega eksponenta.

Minister Dragiša Cvetković je pred dnevi odpotoval v Niš, njegov povratak v Beograd se pričakuje za jutri.

Zdi se, da se sedaj osredotočuje ves boj med pristaši glavnega odbora in Vukičevićevimi radikali na dogodke v Prokuplju in na zahtevo po demisiji ministra Cvetkovića.

Druge vprašanje, ki zanima politične kroge, je bolezen zunanjega ministra dr. Vojke Marinkovića. Njegovi prijatelji izjavljajo, da se je Marinkovićevo zdravstveno stanje poslabšalo in da je treba resno misliti na njegovega naslednika. Demokrati smatrajo, da pripada zunanji resor demokrati stranki. Radikali pa ugovarjajo, da je bilo to ministrstvo prepuščeno dr. Marinkoviću kot osebi, ne pa kot zastopniku demokrati stranke. Zato so že danes navajali svoje kandidate za primer, da bi Vojka Marinković moral v resnici zapustiti zunanje ministrstvo ter odgovoriti v južne kraje, najbrže v Egipt. V prvi vrsti je postavljena kandidatura dr. Laze Markovića, ki pa tudi izključen bivši dolgoletni vodja tega resora dr. Momčilo Ninčić. Danes je bilo v tej zadevi opaženo, da je dr. Ninčić obiskal Veljo Vukičevića. Dr. Ninčić je še do nedavnega veljal za ostrega nasprotnika Velje Vukičevića in je soppodpisal tudi znan uničevalni memorandum glavnega odbora proti Vukičeviću.

Za danes pričakovani povratak ministra za poljedeljstvo in vode dr. Vlade Andrića iz Sarajeva je izostal. Dr. Andrić je javil predsedniku vlade, da je nemadoma obolel in da mu je zdravnik zaradi visoke temperature (40°) odredil skrbno hišno nego.

Mnogo se komentira nocoj uvodnik popoldanskih »Novosti«. V tem članku se ostro napada dosedanja zunanja politika Koroščeve vlade in dr. Vojke Marinkovića. Naša zunanja politika beleži v poslednjem času zapovrstne poraze na vseh področjih. Posebno velika pa je dezorganizacija ministrstva za zunanje zadeve, odkar je to ministrstvo prevzel demokrat Marinković. Še danes v tem ministrstvu nihče ne ve, kdo ukazuje in kdo daje direktive, čeprav imamo kar dva ministra zunanjih del.

Resnica o bombnem atentatu v Pakracu

Izjava poslanca HSS. — Vesti o bombnem napadu so bile zelo pretirane. — Neutemeljeno sumničenje pristašev KDK

Zagreb, 22. novembra. t. Danes je po seji poslovnega odbora KDK ugleđen član vodstva KDK podal novinarjem izjavo o dozevni bombi, ki je bila vržena v Pakracu pred stanovanjem predsednika tamošnje radikal-ske organizacije. Izjavil je, da je bilo na radikalskem shodu v Pakracu okoli 400 ljudi, med njimi precej pristašev KDK, ki so se zanimali za zborovanje, ki pa nikakor niso hoteli vplivati na njegov potek. Z cizrom na to je moglo biti na shodu največ 250 do 300 radikalov, ki so jih zbrali »razni občinski beležniki. Neko skupino so sprejeli na zborovanje celo orožniki, da bi čim sigurneje prišli v Pakrac.

Radikali so po shodu popivali v gostilni predsednika radikalske sreske organizacije Ignacija Čičvare. Okoli 4. ponoči je vrgel

nekdo malo dozo eksploziva pred krčmo, tjer so vsi še plesali ob sviranju ciganske godbe. Zaradi eksplozije so popokale žipe na vratih in oknih gostilne. Radikali zavračajo sedaj odgovornost za ta dogodek na pristaše KDK. Vsi, ki so bili v gostilni, kakih 25 oseb, in sam orožniški poročnik Petrović, ki je bil od komandirja čete v Brodu poslan na zborovanje, so po detonaciji pohiteli iz gostilne, da bi prišli atentatorja in je zares čudno, da niso nikogar našli. Sicer trdijo, da so videli dva človeka, ki sta bežala, vendar na o tem nimajo nobenega dokaza. Mala količina eksploziva dokazuje, da ni mogla nastati nobena škoda in je zato tem verjetneje, da je bila »bomba« podtaknjena, da bi se neuspeh radikalskega shoda mogel tolmačiti kot čin terorja pristašev KDK.

Radikalno čiščenje v Rumuniji

Vlada kmečke demokracije radikalno odstranjuje ostanke hegemonističnega liberalnega režima. — 12.000 orožnikov vpokojenih. — Sledile bodo še nadaljne odredbe za vpovstavitev popolne državljanske svobode.

Bukarešta, 22. novembra. Po ukinitvi izjemnega stanja v vsej državi je vlada odredila, da se z današnjim dnem upokoji 12.000 orožnikov. Rumunsko orožništvo je v zadnjih desetih letih služilo izključno v politične namene. Sedanja vlada je mnenja, da je orožništvo namenjeno v druge namene in je zaradi tega ogromno število orožnikov upokojila, s čemur bo v državnem proračunu tudi prihranjenih skoraj 100 milijonov lejev. Castniki, ki so poveljevali tem orožnikom, se bodo vrnili v svoje vojaške enice, odkoder so bili svoječasnno premeščeni k orožništvu. Ta vladna odredba je napravila po vsej državi silen vtis, posebno še zaradi tega, ker je orožništvo vršilo samo političen teror in je bilo izključno orožje hegemonističnega režima.

Ob priliki ukinitve obsednega stanja in cenzure je sprejel ministrski predsednik Maniu zastopnike časopisja in jim izjavil, da smatra včerašnji dan za narodni praznik svobode. Ena izmed največjih dobrin svobode je svoboda tiska, ki jo je vedno zelo visoko cenil. Maniu se je zahvalil regentskemu svetu, da je dal državi ta praznik, kakor tudi vojaškim oblastvom, ki so pomagala, da je narod zopet dobil svobodo. »Tisk«, tako je izjavil ministrski predsednik, »je sedaj končno svoboden in listi lahko pišejo, kar hočejo, seveda v okvirju obstoječih zakonov. Jaz sam kakor vsi člani vlade so časopisju vsak čas na razpolago.«

Bukarešta, 22. novembra. Za nemško narodno enoto so tudi socijalni demokrati sinoči sklenili volilno pogodbo z narodno kmečko stranko. Po tej pogodbi imajo socijalisti zagotovljenih v novi zbornici devet mandatov in sicer tri v Transilvaniji, dva v Banatu, dva v Bukovini ter po enega v Besarabiji in stari Rumuniji.

Čsl. senat odgođen

Praga, 22. nov. h. Senat je danes v obeh čitanjih sprejel državni proračun in finančni zakon za prihodnje leto. Izvedel ni nobenih izprememb, temveč je prejel zakon, kakor ga je predložila poslanska zbornica. Nato je bil senat glede na deželne in okrajne volitve, ki se vršijo 2. decembra, odgođen do srede decembra t. l.

Angleški kralj obolel

London, 22. nov. (lo.) Sinoči je bilo izdano v buckinghamski palači poročilo, da se je angleški kralj prehladil in da ima nekaj mrdice. Kralj je ostal v postelji. Stanje kralja ni nevarno. Davi je bilo izdano poročilo, da gre kralju na bolje, mora pa ostati do nadaljnjega v postelji.

Reakcija v Turčiji

Carigrad, 22. nov. d. Konservativni turški elementi v Smirni, so ustanovili »Društvo za varstvo tradicij in turške pisave«, da organizirajo sistematski odpor proti uvedbi latinice v Turčiji. Vlada je te dni dala aretirati voditelje tega gibanja z utemeljitvijo, da je propaganda za staro turško pisavo samo pretveza za agitacijo v svrhu upostavitve monarhije.

Makedonski revolucionarji pripravljajo prevrat na Bolgarskem?

Glede na afront Ljapčeve vlade proti makedonskemu odboru napovedujejo makedonstvujušči, da bodo izvršili prevrat. — Razburjenje v Sofiji. — Atentat na policijskega prefekta

Sofija, 22. novembra g. Sinoči ob pol osmih je bil sredi mesta v neki trgovini izvršen atentat na bivšega policijskega prefekta v Sofiji Peleva. Morilca sta najprej ustrelila trgovskega slugo, ki jima je branil dostop v trgovino, nato pa z več strelji težko ranila Peleva. Morilca sta po krvavem zločinu pobegnili. Pelev pa je po prevozu v bolnico umrl. Atentat je izzval v mestu veliko razburjenje. Preiskava je ugotovila, da gre za maščevanje makedonstvujušči.

Ministrski svet se je danes dopoldne bavil z zadnjimi terorističnimi čini makedonskega komiteja ter je sklenil dati varnostnim oblastem nalog, naj postopajo proti povzročiteljem zadnjih spopadov kar najenergičneje. Ker je Vanče Mihajlov zapretil, da bo tudi proti posameznim članom vlade izvršil teroristične čine, je policija ukrenila vse potrebno za varstvo ministrov.

V javnosti se trdi, da podpirajo Mihajlova še nadalje vojni minister in generaliteta. Zatrjuje se celo, da pripravljajo državni prevrat. Panika med prebivalstvom okrajev Petrič in Djumaja narašča. Več sto oseb je že pribežalo v Sofijo, ker se boje maščevanja komitov. V Sofiji so bili danes aretirani morilci bivšega policijskega prefekta Peleva. Pri njih so našli mnogo obtežljivega materiala, ki kompromitira tudi nekatere politike. Policija noče dati nobenih podatkov o tem atentatu.

Da bo fašistov ko listja in trave...

Mussolini hoče za vsako ceno pomnožiti italijanski narod. — Priseljivanje v mesta prepovedano. — Nove hiše se bodo gradile samo za podeželsko prebivalstvo

Rim, 22. novembra s. Rešitev problema prebivalstva predstavlja za fašizem prestižno vprašanje, ker mora Italija v desetih letih imeti 50 milijonov prebivalcev. Fašizem je izdal novo geslo na vse državljane. Prihod podeželskega prebivalstva v mesta se mora brezobzirno preprečiti.

Mussolinijev organ »Popolo di Italia« objavlja danes uvodni članek, ki ga je napisal najbrž Mussolini sam. Članek naglašja med drugim: »Vsi fašisti od najvišjega vodje do zadnjega člana stranke imajo dolžnost olajšati in podpirati z vsemi sredstvi in, ako je potrebno, tudi s silo, izse-

ljevanje iz mest na deželo ter obenem preprečiti priseljivanje iz naselbin na deželi v mesta.« Članek pravi dalje, da so gradnje hiš v zadnjih letih zahtevale milijarde. Te gradnje so bile potrebne, ker se je pričelo podeželsko prebivalstvo naseljevati v mestih. Te milijardne vsote se morajo v bodočnosti uporabljati edino le za gradnje na deželi. Iz statistike prebivalstva, ki je bila ravnokar izdana, izhaja, da je bil prebitek rojstev v prvih desetih mesecih t. l. približno 329.000 napram 374.000 v isti porjodi lanskega leta.

Nova železniška nesreča na češkoslovaškem

Praški brzovlak je na postaji Linburg zavozil v tovorni vlak. 3 mrtvi, 8 težko in nad 20 lahko ranjenih

Praga, 22. novembra g. Brzovlak Praga—Znojmo, ki odhaja ob 5.44 iz Prage, je danes ob 5. popoldne na postaji Linburg zavozil v tovorni vlak. Obe lokomotivi in več vagonov brzovlaka je bilo močno poškodovanih. Po dosedanjih ugotovitvah so bile tri osebe ubite, osem je težko, nad 20 pa lahko ranjenih. Strojevodja brzovlaka se nahaja pod ruševinami prvega vagona in ga najbrže ne bodo več mogli rešiti. Iz Prage je takoj odšel na mesto nesreče pomožni vlak. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni ugotovljeno. Domneva se, da zadene zopet krivda kretničarja, ki je pustil oba vlaka na isti tir.

Nesreče in katastrofe širom sveta

Mississippi stalno narašča. — Zaloge premoga v Monakovem so v plamenih. — Katastrofalna megla na Poljskem. — Atentati in druge nesreče.

Chicago, 22. nov. (be.) Mississippi še vedno narašča. Obsežna ozemlja so poplavljena. Utonilo je doslej 18 oseb. Materialna škoda se ceni na 50 milijonov.

Monakovo, 22. nov. (be.) Od torka dalje gore rezerve premoga mestne plinarne. Zgorelo je že nad 70.000 ton premoga. Ognja še vedno niso mogli pogasiti.

Varšava, 22. nov. (be.) Zaradi megle so se zgodile večeraj na Poljskem številne letalske katastrofe, od teh 4 v Varšavi in po 2 v Lodzu in v Lublinu. Ubita sta bila neki letalski kapetan in pilot. Drugi letalci so bili težko ranjeni.

Santiago, 22. nov. (be.) Strahovit potres

je popolnoma opustošil okolico mesta Antofagasta. Prebivalci so morali prenočiti pod milim nebom. Posebno težko je pri zadeta pokrajina Pampas Union.

Tokio, 22. nov. (be.) Letalo, ki je vozilo film o posnetkih kronanja mikada v Tokio, je padlo v morje. Pilot je utonil. Film je uničen.

Melbourne, 22. nov. (lo.) Davi je bila vržena v neko družinsko stanovanje bomba. Neki stanovalec je bil lahko ranjen. To je že sedmi atentat v dobi zadnjih 10 dni. Kakor poročajo, je razpisal novi ministrski predsednik Mepherson 1000 funtov nagrade onemu, ki izsledi atentatorja.

Angleški predlog za zaščito reparacijskega problema

London, 22. nov. d. Angleške poročevalske agencije so sinoči razširjale oficijozno informacijo, po kateri sicer med zavezniki ni nobenih načelnih diferenc v misljenju glede odgovora Nemčiji glede imenovanja odbora strokovnjakov za končnoveljavno ureditev reparacijskega problema. Vendar pa se bo odgovor nekoliko zakasnil. Kakor poročajo »Times«, se bo od angleške strani predlagala naslednja formula: Ugotovitev števila in vsote letnih obrokov, ki jih bo morala plačati Nemčija za končno likvidacijo svojih reparacijskih dolgov, modalitete, s katerimi se bo formuliral ta dolg, in postopanje, s katerim se bo ta dolg kapitaliziral ali komercializiral. Končno bo komisija prilagodila končni ureditvi določbe Dawesovega načrta in ustanove, ki izvirajo iz tega načrta.

Pariz, 22. nov. (pa.) Ministrski svet je imenoval za drugega strokovnjaka v reparacijski komisiji profesorja prava Allixa.

Narščanje brezposelnosti v Nemčiji

Berlin, 22. novemb. (be.) Koncem meseca oktobra je bilo v Nemčiji 331.000 brezposelnih več kot v istem času minulega leta.

Roparski napad ob belem dnevu

Nanking, 22. novemb. (lo.) Ob belem dnevu so napadli roparji v najpomembnejšem delu mesta dve veliki banki Roparji so se pojavili neadoma z avtomobil, vdrli z naperjenimi revolverji v bančne prostore in odnesli 10.000 dolarjev.

Cankov bo izdal nov list

Sofija, 22. nov. d. Vsi listi zaznamujejo v vseh skupinah vladne večine po glasovanju o inozemskem posojilu veliko politično živahnost. Cankova skupina zbira denar za izdajo strankinega lista, ki bo pričel izhajati 1. decembra pod naslovom »Luca«. Doslej je Cankov zbral nad dva milijona lefov. Direktor lista bo bivši finančni minister Todorov. Ena glavnih programnih točk novega lista bo jasno stališče v vprašanju makedonskega komiteja.

Romunska proslava 10letnice odgođen

Bukarešta, 22. novembra. g. Vlada je sklenila odgoditi do 10. maja prihodnjega leta velike svečanosti v Albi Juliji, ki bi se morale vršiti 1. decembra ob deseti obletnici priključitvi Sedmograške k Rumuniji. 1. decembra se bodo torej v vseh romunskih mestih vršile le manjše svečanosti. Prihodnje leto bo ob priliki teh svečanosti ustanovljen red Ferdinand I., ki bo podeljen vsem onim, ki so si pridobili velike zasluge za narod.

Živ pokopan

Brno, 22. novembra. d. Iz Moravske Ostrove poročajo o neverjetnem slučaju. V Rakovu je bil živ pokopan tamošnji 88letni župan Anton Kučera. Kučera se je dotaknil slabo izolirane električne svetilke ter ga je električni tok omamil. Domačini so namesto zdravilnika poklicali babico, ki se je bavila tudi s padarstvom. Ta je nasvetovala, naj župana pokopljejo, da bo zemlja potegnila iz njega električni tok. Svečji so ga nato pokopali v zemljo. Ko so ga že izkopali, je bil že mrtov.

Pot primorskih rojakov na Kalvarijo

Aretacija urednika zatrtje „Goriške Straže“. — Pod pretvezo veleizdaje napovedujejo fašisti novo, še hujše preganjanje Slovencev

Gorica, 22. novembra. Kakor se je bilo bati, je tvorila ustavitev „Goriške straže“, zadnjega glasila 600 tisočglavega slovenskega naroda pod fašistično Italijo le uvod k zadnjemu in najhujšemu udarcu nasilniškega rimskega režima. V pretekli noči je po priznanju fašističnega tiska pričela zadnja in generalna ofenziva fašistov proti jugoslovenski manjšini, ki mora po fašističnem programu v drugem desetletju popolnoma izginiti.

Včeraj popoldne so se odpravili urednik zadavljene „Goriške straže“ Franc Kemperle, posestnik Stanič in upravnik Rojc k nekemu prijatelju v Tolmin. Vozili so se z avtomobilom. Že spetoma so opazili, da jim neprestano sledi neki drugi avtomobil. Dasi ravno so takoj sumili, da jih nadzorujejo fašisti, se jim vendar ni niti sanjalo, kako peklenski načrti se kuhajo proti njim.

Okrog 11. so se hoteli Kemperle in njegova tovariša z avtomobilom vrniti v Gorico. Komaj pa so prispeli izven Tolmina, jih je sredi ceste ustavil oddelek karabinerjev in milicijev. V osornem tonu so zahtevali, naj izstopijo. Ker se v Italiji niti navadnemu fašistu ne smeš upirati, če nočeš, da te proglase za državni nevaren element, so se seveda takoj vdali in izstopili. Brez vsakega pojasnila so jim napovedali karabinerji aretacijo ter jih peš odgnali nazaj v Tolmin, dočim so se milicijci odpravili v njihov avtomobil.

Danes zjutraj so prepeljali aretirance v Gorico. Šele tu so zvedeli, česa

ih dočle. Obtoženi so zarote proti fašističnemu režimu in veleizdaje. Včerajšnji obisk v Tolminu slika ovadba kot zarotniški sestanek. V avtomobilu pa so našli fašistični organi na čudežen način nakrat kar 12.000 nabojev za Steyer - pištole. To municijo so baje Kemperle in tovariša vtihotapili iz Jugoslavije, da jo razdele med zarotnike.

Italijanski listi prinašajo že obširna in podrobna poročila o tej aretaciji in bruhanju ogenj in žveplo na Slovence, ki da jih je treba do zadnjega uničiti. Bombastično opisujejo aretacijo Kemperla in tovarišev in podrobno opisujejo grozote razkrite zarote.

V zvezi s skovanjem te »zarote« se širijo in fašističnih vrst vesti, da bo v prihodnjih dneh aretirana še cela vrsta slovenskih »irendentov«, ki bodo postavljeni pred sodišče kot zarotniki in veleizdajalci. Med goriškimi Slovenci vlada zaradi tega umevno veliko razburjenje. Ljudje so obupani, ker se niče ne upa niti gani. Izogibajo se celo sosedu in prijatelju, da bi ne bili osumljeni zarotništva.

Ni dvoma, da pomeni to zadnji udarec fašizma na slovensko manjšino. Na nedavnem posvetovanju fašista se je izdelal obširen načrt o sistematičnem zatiranju Slovencev in podobna je, da se je že pričelo izvajanje tega načrta. To priznava tudi glavno glasilo fašizma »Giornale d' Italia«, ki piše da je izdelan točen načrt za »sanacijo« novih italijanskih pokrajin na vzhodu, ki naj za večne čase zagotovi fašistični Italiji šest tega ozemlja.

Iz seje oblastnega načelstva SDS v Ljubljani

Na seji 21. t. m. je bilo izrečeno zaupanje vodstvu SDS. Vršila se je obširna debata o smernicah za revizijo ustave na podlagi zagrebške deklaracije od 1. avgusta 1928. Na podlagi poročila o pristanskem postopanju SLS v obeh oblastnih odborih v Sloveniji, kjer so odpuščeni, oziroma niso bili iz državne službe prevzeti pristasi KDK in kjer se oblastna sredstva zlorabljajo za organizacijske namene SLS, se je sklenilo začeti akcijo za depolitizacijo samoupravnega aparata in sploh za ravnopravnost naroda tudi v poedinih oblasteh s primernimi ustavnimi in zakonskimi odredbami za zaščito manjšine. — Razgovor je bil tudi o poteku pogajanj za skupno listo SDS in SKS pri bodočih skupščinskih volitvah.

Seja vodstva KDK

Zagreb, 22. novembra. Danes se je vršila redna seja eksekutivnega odbora KDK. Prisostvovali so ji predsednik Sv. Pribičević ter poslanci Josip Predavec, V. Vilder, J. Demetović, dr. Kramer, inž. Košutić, dr. Krnjević in Ivan Puceli. Razen njih so bili navzoči tudi nekateri narodni poslanci. Na seji ni bilo dr. Mačka, ki se mu v Osijeku, da tam poravnava nesoglasja, ki so nastala v oblastni skupščini. O pol dveh, ko je bila seja končana, so novinarji vprašali Pribičevića, o čem se je razpravljalo na seji Pribičević jim je odgovoril: »Razpravljali smo o naših internih stvareh, seja pa se bo lotila nadaljevala.« Na vprašanje novinarjev, ali je bilo na seji kaj govora o proslavi 1. decembra, je odgovoril Pribičević: »Imamo že svoje sklepe, ki pa jih bomo še obdelali.«

Sporazum glede župana v Splitu

Split, 22. novembra. Danes popoldne so se sestali predstavniki SDS, HSS in federalistov, da se posvetujejo, koga naj izberejo za novega mestnega župana. Federalisti so na svojem dopoldanskem sestanku sklenili, da pojdejo v občinskem svetu skupno s samostojnimi demokrati in HSS. Na večerji seji so predlagali, da naj bo v mestnem svetu župan pristasi hrvatske seljačke stranke, po vsej verjetnosti dr. Berković, podžupanski mesti pa naj dobe federalisti in samostojni demokrati.

Afera Nedeljković končana

Nagradi ga nameravajo z visokim redom...

Beograd, 22. novembra. r. Afera generalnega direktorja Poštne hranilnice dr. Nedeljkovića, ki je napisal znane ampuške članke v »Vremenu«, se smatra za zaključeno. Vlada se je zadovoljila z njegovim odgovorom, da nikogar nič ne briga, kaj piše v novine ter g. Nedeljković ni bil niti suspendiran niti ni bila proti njemu odredjena formalna disciplinarna preiskava. Sedaj se trudi vrniti vplivni krogi, ki so z g. Nedeljkovićem v zvezi, da bi mu izdejstovali še posebno zadoščenje. Govori se, da bo generalni direktor Nedeljković predložen v visoko odlikovanje.

Kar se tiče težkih očitkov, ki so bili v polemiki iznešeni proti dr. Nedeljkoviću, zlasti očitka posl. Pribičevića glede prodaje vojne škode, minister pošt ni smatral za potrebno, da uvede preiskavo.

Vladni krogi zatrjujejo, da je pozicija g. Nedeljkovića sedaj trdnjša nego je bila poprej.

Punišo Račića hočejo proglasiti za umobolnega?

Beograd, 22. novembra. r. V tukajšnjih šovinističnih krogih se govori, da se bo pojavili pri morilcu Punišu Račiću znaki blaznosti in so ga zaradi tega morali oddati na opazovalni oddelek. Računati je, da se proces proti Račiću še ne bo mogel tako kmalu vršiti.

Na drugi strani javlja danes »Jedinstvo«, da se bo proces pričel 10. decembra in da bo vsa razprava stenografirana ter izdana v posebni knjigi.

Dalmatinski pravoslavni izstopajo iz cerkve

Šibenik, 22. nov. št. 17 posetnikov iz sela Jagodnje v občini Benkovac, je izjavilo na sreskem poglavarstvu v Benkovcu, da izstopajo iz pravoslavne cerkve in da zahtevajo, naj se vodijo v registru kot osebe brez konfesije. Za ta svoj korak navajajo vzrok, da morajo plačevati preveliko biro pravoslavni samostanom. Enak pokret se je pojavil tudi v bližnji vasi Lisani ter se zdi, da bi se mogel razširiti na večji del pravoslavnega prebivalstva v Severni Dalmaciji. Kakor vse kaže je že skrajni čas, da se v Dalmaciji čimprej izvede agrarna reforma, ker žive kmetje v neznosnih razmerah fevdalnega značaja.

Moralna obsodba ravnatelja učiteljskega

Šibenik, 22. novembra št. Danes se je pred senatom tukajšnega deželnega sodišča vršila senzacionalna razprava po tiskovnem zakonu na tožbo bivšega ravnatelja učiteljskega v Šibeniku in sedanega ravnatelja učiteljskega v Dubrovniku Ivana Bellotti proti Ilji Zečeviću, lastniku in odgovornemu uredniku »Narodnega lista«, ki je izhajal v Šibeniku. Zečević je v svojem listu trdil, da je ravnatelj Bellotti zaračunal učiteljskim kandidatom po 40 Din več, kakor je predpisana taksa in tako v svojo korist pobral od 50 učiteljskih kandidator 2000 Din več, nego bi smel. Sodišče je Zečevića oprostil vsake krivde, ker mu je uspelo doprinesiti dokaz resnice.

Novi albanski poslanik v Beogradu

Tirana, 22. novembra. (be.) Za novega poslanika v Beogradu je bil imenovan Raula Fila.

Zakon o pravoslavni cerkvi

Poroča se, da se je komite za pregled zakona o pravoslavni cerkvi, v katerem sta bila tudi dva pravoslavna škofa in minister ver Cvetković ter klerikalni minister Barić, zedinil, da ostani ustanova cerkvene braka (zakona) in — duhovnih sodišč. Samo materialne stvari naj pridejo pred državna sodišča. Zakon, da bo takoj poslan Narodni skupščini. To stališče je proti ustavno. Je pa tudi sicer za verski mir v državi z mnogimi verami opasno. Kar se da pravoslavnim, se bo moralo dati tudi vsem drugim veram. To bodo čudne posledice za mešane zakone. Nobena moderna država se ne odrekla zaščiti zakona (braka) prepuščajoč verskim družbam, da s svojega stališča sklepajo in sodijo, kakor jim drago. To vprašanje sploh ne spada v zakon. Kdo so bili poleg škofov in takih »strokovnjakov« kakor sta g. Cvetković in Barić v tej komisiji, ni prišlo v javnost. Vsekakor bi se morali vsi resni pravniki, ki so se s tem vprašanjem že bavili v javnosti in na kongresih ter politični kregi, ki jim je na srcu verski mir, resno obrniti proti reakcionarni nameri, pri kateri je v la da g. Korošca pokazala svoje skrito kopito

Novi režim v Romuniji

Režim nacionalno-caraniistične stranke v Romuniji se utrjuje in vlada vrši svoje delo sistematično kakor vlada, ki računa na dolgo gospostvo. Odpravlja je cenzuro in izredno stanje po vsej državi, razen ozkega pasu ob meji, kjer pa v kratkem tudi sledi normalizacija razmer. Cenzure res nova vlada ne potrebuje, saj more računati po pravici, da je za njo ogromna večina prebivalstva. Agrarna reforma, ki jo je Romunija izvedla dosti radikalno, je prinesla veliko ojačenje malega in srednjega kmeta, kar je v ogromno korist naciona. nocaraniistični stranki, ki se ji je posrečilo organizirati v svojih vrstah v prvi vrsti ravno te elemente. Sicer Maniu odklanja naziranje, da zastopa njegova stranka razredno stališče in naglašja, da so med njegovimi pristasi zastopani vsi sloji, vsi razredi. Res je, da v Erdeljski stoji za njim tako kmet kot intelektualc in meščan, zakaj tu je nacionalni del stranke dedič političnih formacij še iz leta 1848. Toda v stari Romuniji je glavna moč stranke ipak na kmetih in tu bo med ostalimi sloji bržkone slabše zasidrana.

Polagoma se pripravljajo volitve. Kar se tiče razporeditve strank za nje, se kažejo šele prve konture. General Averescu je stopil v pogajanja z Maniuom in mu predlagal volilno koalicijo pod pogojem, da mu prepusti vlada 30 poslanskih mest. Maniu pa je ponudbo odklonil, čemer se seveda nihče ne more čuditi, saj ima Averescu politične pristase samo, kadar sam vrši volitve. Sedaj se poroča, da misli iti v volitve v koaliciji s prof. Jorgo, kar pa ne more biti niti za prvega niti za drugega bogve kakšnega pomena, zakaj volilcev ne bosta mogla pravičiti k sebi.

Neomenjeno ne sme ostati dejstvo, da je bivši prestolonaslednik Karel skušal stopiti v stike z novo vlado, toda Maniu je kratkoma onemogočil vsakršne mahinacije s tem, da Karlovega odposlanca sploh ni hotel sprejeti. S tem je preprečil, da bi mogli liberali delati proti njemu razpoloženje zaradi dinastičnih vprašanj.

Glavna borba nove vlade se bo v volivah obračala proti liberalni stranki, ki je pri zadnjih volitvah dne 7. julija 1927. dobila 61 odst. vseh oddanih glasov, poslancev pa razmeroma še več. Svoj boj proti liberalom je karakteriziral Maniu pred nedavnim sledeče: »Mi ne smatramo«, je dejal, »liberalov kot politično stranko, marveč kot parasitsko organizacijo, ki se je postavila na čelo politični stranki. Ta organizacija je eksplodirala Romunijo samo za svoj dobiček in podredila državo izrednemu režimu, samo da si zagotovi svoje lastne privilegije.« Spričo takega pojmovanja boj narodnih caranistov zoper liberalne ne bo zaključen z volilno borbo, marveč se bo še pozneje nadaljeval in ne le na političnem področju.

Liberali hočejo delati razpoloženje proti vladi tudi s konfesionalnim momentom, češ da ne gre, da bi bil v pravoslavni Romuniji šef vlade — pripadnik unijske skupine. »Res, da sem grškokatoliški, kakor tudi Vajda Vojvod in še nekateri drugi transilvanski voditelji«, je dejal Maniu nekemu novinarju, »toda 90 odst. naših političnih pristav je pravoslavne vere in nikdar niso razlike v konfesiji povzročile med nami niti najmanjšega nesporazumljenja«. Dosedanji razvoji političnih odnosov je pokazal, da se na verskih razlikah, ki se vrh tega tičejo samo Erdeljske, ne bodo razvijala nova nasprotja in da notranje homogenosti nacionalno-caraniistične stranke prav nič ne motijo.

Žrebanje drž. razredne loterije

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z. v Ljubljani javlja, da so bili včeraj dopoldne izžrebani naslednji večji dobitki:

40.000 Din dobi srečka 15.225.

Po 20.000 Din dobita srečki 11.210 in 26.873.

Po 10.000 Din dobe srečke 35.673, 60.031, in 109.493.

Po 2000 Din dobe srečke 2030, 6543, 9278, 12.662, 13.610, 13.791, 14.893, 20.123, 23.237, 24.633, 25.010, 25.843, 25.885, 26.720, 27.478, 28.591, 30.197, 35.900, 36.034, 36.294, 42.522, 44.017, 45.678, 50.457, 53.418, 53.995, 60.046, 65.867, 71.547, 73.756, 74.222, 74.844, 75.564, 80.286, 82.590, 86.256, 90.963, 95.175, 95.807, 96.548, 105.298, 107.775, 108.836, 109.619, 110.861, 112.551, 114.090, 117.748, 122.348 in 122.700.

Nemška zunanja politika

Pred reparacijskimi pogajanjmi.

Nemški parlament je po izčrpnem zunanje politični debati, v katero je po daljšem bolezenskem dopustu dr. Stresemann zopet aktivno posegel, izrazil ministru za zunanjo politiko svojo zaupnico. Do napovedanega afronta katoliškega centra proti dr. Stresemannu ni prišlo. Vsi preteči spori — po likvidaciji zadeve z gradbo križarke in po načelnem sporazumu glede podpor izprtemu delavstvu zapadno-nemške kovinske industrije — so vsaj začasno odstranjeni in Müllerjeva vlada bo mogla sedaj posvetiti največ pozornosti perečim problemom nemške zunanje politike.

Glavna problema sta vsekakor končna ureditev nemških reparacij in predčasna izpraznitev od Francozov, Angležev in Belgijcev, zasedenega Porenja.

Z izvedbo svoje razorožitve, s sklenitvijo locarnskih pogodb in s svojim vstopom v Društvo narodov smatra Nemčija, da je podala zadostna jamstva za varnost svojih sosedov in da more zahtevati, da se zasedeno nemško ozemlje nemudoma izprazni v Thoiryju je dr. Stresemann še obljubil izvesta finančnega nadomestila za predčasno izpraznitev. Toda thoiryske nade se niso uresničile, leta so potekla in bliža se čas, ko bo treba brez koncesij, že na temelju same versajske pogodbe evakuirati Porenje. Zato postaja Nemčija vedno energičnejša in trdi, da ima moralno pravico do popolne osvoboditve celokupnega nemškega ozemlja brez sleherne kompenzacije.

Francija zastopa bistveno drugačno stališče. V zasedenem Porenju zre jamstvo za svojo še nezadostno varnost in redno izterjatev nemških reparacij. Istega mnenja je tudi Belgija. Anglija se sama noče umakniti iz Porenja, tudi njej je mnogo do tega, da ji nemške reparacijske datjave nemoteno dotekajo.

Pri septembrskih pogajanjih »šestih« v Zenevi je državni kancelar Müller spaval izpraznitveno vprašanje zopet v ospredje. Ni pa mogel doseči drugega kot obljubo, da se bo o izpraznitvi razpravljalo istočasno, ko bo posebna komisija izvedencev proučila vprašanje končne ureditve reparacij in se bo razmotrivalo o načinu, kako naj se v bodoče zagotovi, da se bo Nemčija v demilitariziranih conah držala predpisov versajske pogodbe.

Pričakovati je, da se bo komisija izvedencev v kratkem sestala. Njeno delo bo silno težavno, ker se stališča Nemčija in zaveznikov še močno in bistveno razlikujejo. Formalno se bo morda upoštevalo nemško naziranje, da so reparacije in izpraznitev dve popolnoma ločeni zadevi. Deljansko pa je od ureditve prve zavistno uresničenje slednje. Iz memorandumov, ki so bili deloma že dostavljeni nemški vladi, sledi, da zahteva Anglija zase vsaj toliko letne odškodnine, da bo z njo in z vsoto mi, ki jih bodo plačevali njeni dolžniki med zavezniki, mogla kriti celo odplačilo svojega dolga Ameriki. Francija pa zahteva poleg tega še primerno odškodnino za razdejane pokrajine, ki jih je obnovila iz lastnih sredstev. Vse zahteve zaveznikov do Nemčije znašajo letno sicer nekaj manj nego privedeva sedaj veljavni Dawesov načrt, vendar ogromno več nego je pripravljena plačevati Nemčija, ki se izgovarja na svojo gospodarsko in finančno stisko. Berlinska vlada bo vsekakor skušala izdatno znižati anuitete, prav tako ne bo zlepa pristala na zahtevo, da bi morala plačevati reparacije še 62 let, kolikor bo Evropa rabila, da poravnava svoj ameriški dolg.

Ceprav bodo pogajanja skrajno naporna, vendar se sme in mora upati v njih končni uspeh, Nemški narod ima pravico zvedeti, koliko je prav za prav še dolžan in kdaj bo dosegel popolno gospodarsko samostojnost. Jasnost v tem pogledu je tudi v interesu upnikov. Brez ureditve reparacijskega problema ni upati na predčasno izpraznitev Porenja, ki je Nemcem popolnoma upravičeno pri srcu in ki je gotovo velika ovira za res prijateljske odnose med Nemčijo in zapadnimi silami.

Zopet katastrofa parnika

Newyork, 22. nov. g. Na vzhodni obali Zedinjenih držav se zopet nahaja parnik v nevarnosti. Tovorni vlačilec »Eastern« pošilja klice SOS ter pravi, da se nahaja tri milje od obale Dela Mare. Parnik ima 14 mož posadke. »Eastern« vleče še drug čoln, na katerem so tri osebe. Obalni pomožni parnik je odšel na pomoč.

Hmeljski trg

Zatec, 22. novembra. h. Srelnje povpraševanje, v Zatecu manjši promet. Cene 1400 do 1800 Kš.

Cerkven koncert v ljubljanski stolnici

Cecilijino društvo v Ljubljani je priredilo snoci (na praznik sv. Cecilije) ob priliki svoje 25-letnice cerkven koncert v ljubljanski stolnici. Pri koncertu so sodelovali stolni pevski zbor pod vodstvom stolnega kanonika dr. Kimovca, orgelski virtuozi in ravnatelj stolnega kora S. Premr ter godb. dravske divizije pod višjim kapelnikom dr. Cerinom. Spored je obsegal 10 orgelskih in pevskih točk slovenskih in tujskih skladateljev. Uvod je tvoril Rheinbergerjev solidno zrazlani, konvencionalni koncert za orgle, ki ga je z vrnoro preciznostjo in dovršeno tehniko podal g. Premr s spremeljno orkestra dravske divizije. Sledili sta dve himni skladateljev Vodopivca in Fnersterja, zaokroženi skladbi starejšega načina, kakor tudi Kimovčev »Oče naš« in Satterjeva »Marija«. Svojo virtuoznost je g. Premr dokazal osobito pri izredno težki Bachovi tokati za orgle, umetnost registriranja pa pri Vittadinijevem karakterističnem Pastoralu in manj zanimivi Sjögrenovi fantaziji. Med pevskimi točkami je bila harmonično najpestrejša in najizrazitejša Premrov Introit in komunija, medtem ko se Hochreiterjev Credo ukvarja več z instrumentalnimi efekti.

Koncert je bil dobro obiskan in dobro sprejet.

Volilna svoboda pod režimom dr. Korošca

Senzacionalna interpelacija poslanca vladne večine. — Kako so morali v Bosni ruski oficirji proti svoji volji voliti radikale

Muslimanski posl. Ismetbeg Gavran Kapetanović je naslovil na predsednika vlade dr. Korošca zaradi agitacije policijskih organov pri nedavnih občinskih volitvah v Bosni in Hercegovini interpelacijo, v kateri navaja:

Pred leti se je preselil ruski kadetski korpus iz Sarajeva v Gorazde. Vsi člani tega korpusa so bili korporativno vpisani v volilne imenike in so glasovali tako pri skupščinskih kakor pri zadnjih občinskih volitvah za narodno radikalno stranko. Pri občinskih volitvah je direkcija sklenila, naj se oficirji vzdrže glasovanja, češ, da se nočejo vmešavati v strankarske razmere domačinov. To namero pa so preprečile policijske oblasti, o čemer svedoči naslednji dokument, ki ga je izdal direktor tega korpusa na zahtevo policije:

Objavlja se gg. oficirjem, vzgojiteljem in

Klerikalci in tobačno delavstvo

Od skupine tobačnih delavcev v Ljubljani smo prejeli naslednji dopis: Zadnje čase se mnogo piše, kaj vse so klerikalci storili za nas. V dokaz klerikalnega dela za nas tobačne delavce hočemo navesti naslednje:

11. t. m. je minulo 3 mesece, odkar so prvič odšli zaupniki kršćansko-socialne organizacije v Beograd, kjer so najprej pri poslancih SLS, nato pri ministru financ in končno pri predsedniku vlade dr. Korošču intervenirali za tobačne delavce. Takat so se vrnili ti zaupniki polni obljub in prinesli nekaj osnutke pravilnika o plačah, ki pa so ga pokazali samo svojim najzvestejšim tovarišem, menda zato, da bi poučeni ne videli njegovih hib pravočasno.

Po 3 mesecih je ta pravilnik izšel. In kakšen je? Tak, da se mu na prvi pogled vidi, kako so ga sestavljali docela nesposobni ljudje. Obenem je ta pravilnik dokaz, kako »temeljito« so pri njem sodelovali klerikalni poslanci. Kajti če bi bili le pogledali vanj, bi ga sigurno odklonili. Z drugimi besedami in kratko: Izdali so pravilnik, ki je stanje itak do kosti izmuzganega tobačnega delavstva le še poslabšal.

Ze prva točka, ki govori o profesionalnosti, to je o prvi kategoriji, kaže nesposobnost tistih, ki so ga sestavljali. Skupine a), b) in c) ločijo profesionalista od profesionista, medtem ko spada ženska v pisarni, ki sestavlja konsignacije, ki je brez vsakršne »svedočbe« in ki nima posebne predizobrazbe, v skupino a). Po drugi strani pa mora imeti profesionist vse mogoče »svedočbe« in prestatiti tudi strogo preizkušnjo, ako hoče v skupino b) ali celo v c). S tem so žal združeni tudi manjši prejemki. Isto velja tudi za »nadglednike«. Ne zavidamo boljših položajev drugim, toda konstatirati je vendar treba, kakšna krivica se godi profesionistom, tako v plačah, kakor v stopnji.

Druga kategorija. Semkaj spadajo tako zvani polprofesionisti brez »svedočb«, delavci, ki delajo stalno pri kakem stroju. Vsi ti ostanejo nekako pri svoji dosedanji plači, le starejši pridob nekaj dinarjev.

Delavci na dvorišču spadajo v četrto kategorijo, ostali pa v tretjo. Sedaj pride najvažnejše: Vsi oni, ki spadajo v prvo kategorijo a) in b) skupine dobijo praznične plačane, če so že 3 leta stalni delavci. Stalni postanejo (pravilnik o »redu in radu«) po 5 letih. Potrebno je torej v celem 8 let, preden ti delavci postanejo »polmesečarji« s pravico do plačanih praznikov. Isto velja tudi za

skupino c) in za drugo kategorijo, ki pa potrebujejo 5 let stalnosti.

Vsi ostali (tretja in četrta kategorija) pa ne morejo postati »polmesečarji« in izgube po novem pravilniku prazničke, ki so jim bili po dosedanjem plačani. Teh delavcev pa je ogromna večina.

Glede plač pa omenimo tole: Profesionalist, ki prejema sedaj z doklado za 1 rodbinskega člana po 41 Din dnevno, bo prejel odslej 15 Din temeljne plače, 20 Din osebne doklade in 3 Din za rodbinskega člana, skupaj 38 Din. Torej 3 Din manj kot doslej, a vrhu tega brez plačanih praznikov!

Ali ni to »velikodušno«, »ženijalno« delo kršćanskih socialstov? Kar se pa tiče »privremene doklade«, si velja zapomniti, da je to »privremena doklada«, koju uprava uz jednomoščno obaveštenje unapred prekinuti i koja se prima samo za radne dane.

Tako izgleda nov pravilnik, ki je vzbudil v ljubljanski tobačni tovarni mnogo prahu. Prikrašani se po pravici bunijo, kršćanski socialisti pa se izmotavajo po stari navadi z zavijanjem. Ko pa jim je postajalo vendarle prevroč, so jo po »nemško« pobrisali v Beograd, da vsaj nekaj popopravi na konferenci ravnateljev. Tam doli novo razočaranje. Konferenca sploh ni bilo, ker se je gospod upravnik odpeljal na Češko. Posl. Smodej je tolažil, »da si svojih pravic ne damo vzeti«, a ostalo je vendarle pri tem pravilniku, ki je medtem izšel v »Službenih novinah« in stopi v veljavo 1. januarja 1929.

Po velikodušni zaslugi SLS in največjega Slovenca v Beogradu smo srečno prišli iz dežja pod kap! Res kolosalna je moč dr. Korošca tam doli, da si ne upa izbiti niti par dinarjev za najrevnejše delavstvo v državi...

Monopolski delavci.

Afera italijanske tvrdke v Sarajevu

Sarajevo, 22. nov. št. Tukaj je izzvala veliko senzacijo aretacija sarajevskega trgovca Josipa Maestra, člana tvrdke Maestro & Sinzi, dočim je bila za njegovim kompanijom Josipom Sinzijem izdana od okrožnega sodišča tiralica, ker je pobegnil. Oba sta obtožena, da sta falzificirala bilancni zadnjih dveh let. Čeprav sta bila že v začetku leta 1927. pasivna, sta se celo leto 1927. in v početku l. 1928. poslovala kot aktivna. Sodno postopanje proti njima je bilo uvedeno na zahtevo nekega trgovca iz Trsta.

Nov oblastni odbor v Osijeku

Osijek, 22. novembra. r. Danes si je oblastna skupščina izbrala nov odbor. Za predsednika je bil izvoljen Stjepan Košutić.

Domače vesti

„Življenje in svet“ št. 21

nadaljuje na uvodnem mestu z Levstikovim prevodom znamenitega poglavja iz romana »Bratje Karamazovi«.

»Veliki inkvizitor«, nakar se spominja stoletnice rojstva velikega hrvaškega zgodovinarja in rodoljuba dr. Franja Račkca.

Znani prevajalec iz klasičnih jezikov prof. Ant. Sovrè je o priliki 35 letnice ptujskega muzejskega društva priobčil zanimiv članek o »Rimskih starinah v Ptuj«.

Zanimive so potopise ertice dr. P. Strmška »Skoki Monakovo, Augsburg in severno Češko«.

O zadnjem katastrofalnem strahovanju siciliskega ognjenika in o vulkanih vobče poroča članek

»Vulkani — tvorci na naši zemlji«. Nato sledi nadaljevanje zanimive študije »Hamlet in don Quijote«.

Prof. Fr. M. je napisal za 50 letnico rojstva esperanta

»Zgodovina in potreba mednarodnega jezika«. Mestni arhivar V. Fabjančič nadaljuje s svojim interesantnim prispevkom o »imenih ljubljanskih ulic, trgov in cest«.

Vse one, ki žele zvedeti podrobnosti boljše- viške mladinske vzgoje, bo zanimalo nadaljevanje Kirschovih opazovanj

»O ubežnikih, malih vagabundih in malem pesniku«.

Poučen je končno sestavek »Odkod so slanki in kako jih love«. Številko krasil poleg več tekstnih slik lepa priloga »Robov vojniak v Ljubljani«, o katerem poroča poseben članek.

»Življenje in svet« stane mesečno samo 6 Din, posamezna številka pa 2 Din.

PRIZNANO

najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana trdka

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Kralj podpisal zakon o javnih delih. Kralj je ministru za socialno politiko podpisal zakon o javnih delih, ki ga je bila narodna skupščina sprejela. Zakon stopi v veljavo, čim ga objavijo »Službene Novine«.

Osobne vesti a pošte. Iz 2. skupine v 1. skupino zvančnikov so napredovali: Fr. Jančič, Fr. Oblak, K. Engelman, Al. Mršič in Iv. Salehar v Ljubljani; Iv. Buždon, A. Arzenšek, Fr. Dolinšek, J. Polenič, M. Verbanjšček, Fr. Soršak in Fr. Emeršič v Mariboru; M. Savrič v Brežicah, J. Junger v Ptuj, Iv. Mesec na Vrhniki, Fr. Hauptman in Stični in Iv. Mirt v Rajhenburgu.

Iz 3. skupine v drugo skupino zvančnikov so napredovali: M. Weisselsen v Kamniku, H. Wimmer v Škofji Loki, M. Zenz na Jesenicah na Gorenjskem, St. Pevec v Zidanem mostu in A. Kolenik v Celju.

Iz 2. skupine v 1. skupino služiteljev so napredovali: Iv. Metelko in Fr. Mlakar v Ljubljani; J. Pekonja, Fr. Trunk in Fr. Jug v Mariboru; Fr. Geršak v Mostah pri Ljubljani.

Za zvančnika 2. skupine: Iv. Podgoršek v Ljubljani in Iv. Lončar v Celju. oba dosedanja služitelja 1. skupine. — Premeščeni so iz Ljubljane: V. Senk in Al. Volkar v Maribor, Karla Kuralt v Konjice, Iv. Tratnik, Marta Kitzler in E. Uršič v Celje; Ana Hudalet v Rogasko Slatino.

Vekoslava Marks na Jesenice na Gorenjskem, Alojzija Tanko v Trzinu, V. Timinsky in Katka Hlabjan v Čakovcu; Ida Tavčar v Gornji grad, Albina Sotelske v Maribor in Bogomila Primožič na Bled.

Dnevničar R. Celj na Ljubljani 1 je odpuščen. — Umrli sta: pb. ur. Ant. Hrovat v Mariboru in zvan. 3. skup. Fr. Mihelič v Planini pri Rakeku.

Izpremembe v vojaški službi. Sanitetni kapetan 2. razreda dr. Ljudevit Deže je od 35 pešpolka premeščen k 45. pešpolku v Mariboru, inženjerski podporočnik Slavko Božič pa je imenovan za vodnika 2. brzojavne čete. Na službovanje v komandi zrakoplovni strokovnih šol so določeni podporočniki Viktor Benedik, Emil Brunškole in Ivan Holeček. V vojni mornarici so odrejeni na službovanje: mornariško-tehnični kapetan 1. razreda Rudolf Kunc na kr. brod »Hvar«, poročnik fregate Boris Vilfan na kr. brod »Labud«, ekonomski kapetan 2. razreda Radičev Fink in poročnik fregate Hinko Drakster v oddel. za marnarico v Zemunu in mornariško-tehnični poročnik Ivan Jazbec v rečni obalski komandi. Izpit sta opravila Maks Kozinec za čin rezervnega veterinarskega poročnika in Ludvik Učnik za čin aktivnega pehotnega podporočnika. Izpit za čin rezervnega konjiškega podporočnika so napravili vojaki - dijaki: Franc Rogl, Oskar Matavšek, Pavel Klarič in Milan Bogadi.

Novinarji, redni in pripravniki JNU, naj pošljejo najkasneje do 30. t. m. po dve fotografiji za obnovu železniških legitimacij na naslov JNU, Ljubljana. Knaflijeva ul. 5.

Beograjski in bolgarski novinarji. Kakor poroča polslobozna »La Bulgariet«, ki izhaja v Sofiji, je beograjska sekcija UJN povabila Zvezo novinarjev v Sofiji, naj bi se priredil izmenični obisk jugoslovanskih in bolgarskih novinarjev v Sofiji in Beogradu. Beograjska sekcija UJN se je za povabilo ugodno zahvalila, obenem pa je

izjavila, da je bolgarskim novinarjem nemogoče priti v Beograd, dokler ima Jugoslavija zaprto svojo mejo za ostale bolgarske državljane.

Kongres Delavskih zbornic v Beogradu. V dne 25. in 26. t. m. se bo vršil v Beogradu IV. kongres Delavskih zbornic. Ob tej priliki bodo otvorili novo palačo Centralnega tajništva delavskih zbornic v Beogradu Kongresa se bo udeležil tudi Narodni klub Delavske zbornice v Ljubljani, ki bo zastopan po svojem predsedniku dr. Bohinjcu, blagajniku Jurvanu in tajniku Kravosu.

Razstava angleške umetnosti v Ljubljani se bo otvorila v Narodnem muzeju v nedeljo 25. t. m. ob enajstih dopoldne. Otvoritve se bosta udeležila tudi angleški poslanik g. Kennard in angleški konzul v Zagrebu g. Bullock.

30letnica poroke. V Kamniku praznujeta danes v krogu svoje družine 30letnico poroke g. Ivan Mesner, višji oficijal v pokolu, in njegova žena ga, Marijana, roj. Slakar. Želimo še mnogo let!

Smrtna kosa. Na Jesenicah je umrl po dolgi in mučni bolezni dimnikarski mojster in posestnik g. Izidor Šoberl. Pogreb bo jutri ob 10. dop. — V Mozirju je nenadoma umrl v 57. letu starosti okrožni zdravnik in posestnik g. dr. Joža Goričar. Pogreb bo jutri ob 10. dop. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

Lovci! Ljubljanska oblastna skupščina je sklenila razne uredbe, ki globoko posegajo v naše lovske prilike, tako da je resno ogrozilo temelj zakupnega sistema, na katerem stoji naše lovstvo. Da se posvetujemo o stvari, sklicujemo v ponedeljek 26. t. m. ob 20. v stekleni salon Kolodvorske restavracije v Ljubljani javen shod in pozivamo celokupno članstvo in vse prizadete kroge, da se zborovanja udeležijo. — Slovensko lovsko društvo.

Novi Sad zahteva pravno fakulteto. Iz Novega Sada se je predvčerajšnjim podala v Beograd deseteročlanska deputacija pod vodstvom episkopa Ireneja. Deputacija je izročila vladni spomenico, v kateri zahteva, naj se subotička pravna fakulteta premesti v Novi Sad. Subotica bo baje storila korake, da se ta akcija prepreči.

Otvoritev brzojav in telefona v Ločah pri Poljanah. Dne 17. novembra t. l. je bila pri pošti Loče pri Poljanah otvorjena brzojavna in telefonska služba.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Učiteljsko društvo za radoviški okraj je zborovalo na Jesenicah dne 8. t. m. Klub neugodnemu vremenu se je udeležilo zborovanja od 60 članov 32 in dva tovariša iz kranjskega okraja. G. predsednik je podal s svojim referatom nekako zgodovino šolskih nadzornikov in perijodično razmerje med njimi in podrejenim učitelstvom. Po zanimivi debati, ki se je fikal moderna šolstva in šolskih razmer vobče, je bilo sprejetih več stanovskih sklepov. Sklenjeno je bilo, da sprejme društvo vse neorganizirano učitelstvo, ki pripravi svoj pristop pismeno in plača za mesec december deset Din članarino. Prijave naj se zanesljivo pošljejo z navedbo polnega imena in kraja službovanja do 8. decembra t. l. Po potrebi se bodo ustanovili odseki. Dne 25. t. m. ob 3. pop. bo v Podnartu društveni krožek, ki se ga naj društveniki po možnosti udeležijo.

Jugoslovansko historično društvo se je ustanovilo za pospeševanje historične znanosti v naši državi. Ljubljanska sekcija tega društva je pričela poslovati letošnjo jesen. Odbor sestavljajo univ. prof. Dolenc, Grivec, Kos, Radojčić in Saria. Redno serijo svojih predavanj prične sekcija v ponedeljek 26. t. m. ob 6. zvečer v historičnem seminarju (univerza) s predavanjem univ. prof. dr. Fr. Grivca: Vzhodni in zapadni vplivi v spisu sv. Cirila in Metoda. Vabljeni vsi prijatelji zgodovine! Brez vstopnine!

Ubij in sežgal brata v očetovi navzočnosti. Kakor poročajo iz Kruševca, so v selu Grkljani prišli na sled groznemu zločinu. Dne 15. avgusta letos je v Grkljani izginil seljak Velimir Mihajlovič. Šele sedaj so doznali, da je bil Velimir ubit. Na povratku z neke veselice ga je zadavil njegov brat Aleksander ter ga zakopal v gozdu. Šlo mu je za to, da podeduje posestvo. Pozneje je truplo izkopal ga prenese v domačo kuhinjo ter v navzočnosti očeta Ilije sežgal, ožgane kosti pa raztrosil po domači njivi. Pri sežiganju trupla sta bili navzoči tudi pokojnikova mati Kristina in sestra Slavka. Stari Ilia, njegova žena Kristina in morilec Aleksander so že pod ključem, sestra Slavka pa je pobegnila.

Samomor orožniškega kaplarja. V Zagrebu se je v terek zvečer ustretil v orožniški šoli 27-letni orožniški kaplar Karl Senkić, rodom iz Vinice. Neposredno pred samomorom je še čistil svojo puško in ni kazal nikake vznemirjenosti. Domnevala je, da je Senkić napravil konec svojemu življenju, ker je bolehal na neozdravljivi bolezni.

Obledele obleke barva v različnih barvah in pilstra tovarna JOS. REICH. V slučaju zastrupljenja, ki nastanejo zaradi pokvarjenih živil, zaradi alkohola, nikotina, morfija, kokaina je uporaba prirodne grenčice »Franz-Josef« važen pripomoček. Zdravniške strokovne knjige navajajo, da pri zastrupljenih s svincom vođa »Franz-Josef« hitro odstrani najbolj trdovratno zažateno, ki je glavni povod mučnih napadov kolike. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerilskih trgovinah.

Vinska klet »EMONA« Vsak petek sveže morske ribe — Sobota, dne 25. t. m. domače jetrne in krvave klobase. 13587 Priznana najboljša vina

Jubilejna telovadna akademija LJUBLJANSKEGA SOKOLA, Narodni dom, — v soboto 24. XI. 1928. — Vhod z Blejweicsove ceste. —

Iz Ljubljane u. Akademski Filharmonija iz Prage, ki priredi jutri, v soboto svoj koncert v »Unionu«, je s svojimi prireditvami slajno uspeval v Beogradu, Dubrovniku, Splitu in po drugih mestih. Povsodi so bile koncertne dvorane razprodane in občinstvo je prirejalo praškim akademikom — umetnikom navdušene ovacije. Prepričani smo, da tudi Ljubljana ne bo zaostala za temi mesti, saj slovi naša slovenska prestolnica po vsem slovanskem svetu, da zna najpristneje sprejemati svoje goste. Takisto smo uverjeni, da bo naša akademska mladina ki ji bo brez dvoma rado pomagalo naše narodno žensstvo, storila vse, da bo koncert tako številno posečen, kakor se spodobi za tako izredno prireditev. Da bodo naša pevstva in glasbena društva smatrala za svojo dolžnost, da se udeležijo v čim največjem številu koncerta praških filharmonikov — dijakov, se nam zdi samo ob sebi umljivo. Skratka menja smo, da v soboto prihi glasbo in ki čuti slovensko in slovansko.

Življenje v polarnih krajih. Veliko je zanimanje za artilerie kraje osobito po zadnjih ekspedicijah na severni tečaj. Mnogo se je pisalo o težavah, s katerimi so se imeli boriti Nobilova in nato vse reševalne ekspedicije, mnogo se še dandanes govori in predava o preizkušnjah, katerim so izpostavljeni raziskovalci večnih ledenih planot. Zato je postavila ZKD na svoj spored lep in zanimiv film, ki nas seznaja potom originalnih posnetkov z deželo polarnega solca. O tej temi bo predaval v kinu Matica v soboto ob 14.30 in v nedeljo ob 11. g. Kužaver ob filmu, ki je delo kulturnega oddelka berlinske Ufe. Na to izredno zanimivo in poučno predavanje valjimo

Borba gostilničarjev za obstanek in pravico

Veliko protestno zborovanje v Ljubljani. - Soglasna ostra obsodba klerikalne davčne politike. - Složnost vseh slovenskih obrtnikov

Ljubljana, 22. novembra. Vedno huje obdajanje gostilničarskega stanu in čedalje očitnejše nazadovanje te obrti, čemer so vzrok pretirane davjate, zahtevane od strani oblastne skupščine in končno ne v manjši meri razne druge šikanirane od strani merodajnih oblasti, so prilele Zvezo gostilničarskih združenj k temu, da je sklicala v Ljubljano velik protestni shod, ki se je vršil dopoldne v dvorani Gostilniškega doma. Zborovanje, ki so se ga udeležili zastopniki vseh združenj iz ljubljanske oblasti in z občinstvom vred popolnoma napolnili veliko dvorano, je poteklo mestoma zelo živahno.

Milijoni, milijoni... davkov

Predsednik Zveze gostilničarskih združenj g. Ivan Kavčič je uvodoma pozdravil zborovalce in posebej se oblastna poslanca g. Lončarja in Bukovca, predsednika Vrhovnega obrtniškega sveta g. Rebeka, občinskega svetnika g. Dachsja in zastopnika Zbornice TOI g. Zavarja. Nato je izjavil: Zborovanje je bilo sklicano v namen protesta proti vsem novim obremenitvam gostilničarskega stanu, ki mu preti pogum. V dokaz strahotnega obremenitve! Slovenije samo nekaj števil: Lani se je plačalo v Sloveniji 222 milijonov neposrednih davkov, izterjalo pa se je nekaj milijonov, tako da smo plačali skupno 252 milijonov dinarjev. Posrednih davkov se je plačalo lani 144 milijonov Din. Gostilničarji pa plačujejo poleg direktnih davkov tudi visoko trošarino, ki je znašala pri pivu posebej 3,5 milijonov, pri vinu 10 milijonov, pri žganju, likerjih itd. pa 12 milijonov dinarjev, dočim je točilna taksa sama dala 7,7 milijonov dinarjev.

Izčrpno poročilo tajnika

Preden je povzel besedo tajnik Zveze, je predsednik g. Kavčič prečital pismene pozdrave, ki sta jih zboru poslala narodni poslanec dr. Albert Kramer in ljubljanski župan dr. Dinko Puc.

Iz poročila tajnika g. Pintarja sledi, da je morala cela vrsta nekdanjih dobrih gostilničarskih obratov v Sloveniji skleniti račune in prenehati. Je sicer nekaj krivih vojna in povojna doba, ki je marsikoga vrgla ob tla. Toda baš v takih nepravikah je bila sveta dolžnost državnih in drugih oblasti, misliti na to, kako stanu, ki propada, pomagati in mu dati priliko boljšega razvoja. A kakor so bile nekdanje dobrodoče gostilnine znak blagostanja dežele, tako so danes znak splošnega pomanjkanja. Izjadaljivost vseh oblasti pri študiju za pridobivanje sredstev se suče največ okrog gostilničarske obrti. Najbolj je prizadeta ta obrt v Sloveniji. Prišlo so k nam na novo neusmiljene, krivično odmerjene točilne takse. Ostala pa je tudi trošarino (tako zvali) iz prejšnjih časov. Dobili smo davek na promet za vsakega gosta, ki stoji v gostilno na mal prigrizek in čašo okrepčila, in to v krajih, ki štejejo nad 2000 prebivalcev, ali v letoviščih, kjer mora gostilničar iz lastnega žepa plačati državi za vsakega gosta po 20 par, kar znaša na mesec in leta ogromne davjate.

Ljubljanska oblast je dobila posebno dober apetit, da iztiska kar največ svojih ogromnih zahtevkov iz gostilničarstva. Že lani je prekosila svojo mariborsko sestro z vsemi davščinami prekomerno. Tam je bilo gostilničarjem naloženih 50 % doklade na trošarino od vina, pri nas pa 100 %. Naši protesti na oblastno skupščino in finančno ministrstvo niso zalegli. Tako opozumjenji so šli gospodje letos še višje: naj le vleče gostilničarska para, v naprej jemljimo kar cel dinar od litra vina, da bodo računji lepši in enostavnejši. Po hrupu in pritožbah, ki smo jih pravočasno oddali, so sicer zlezli na 65 par, kar pa je vse, kakor tudi pretirano. Zaradi vseh bremen, ki nas gospodarsko pritiskajo k tlom, je nastala že nujna potreba, da na današnjem shodu pred vso javnostjo zakličemo »Abraham, stoji!«

Slovenski gostilničarji in klerikalna politika

Besedo je dobil nato predsednik poličanske zadruge g. Jakob Jesih. Obisk na zborovanju pričja dovolj jasno, kako strahno tlačijo breme doklad k tlom vse slovenske gostilničarje. Prevelika obremenitev gostilničarskega stanu na deželi samo pospešuje pjančevanje. Ker je vino predrago, so na deželi prenapolnjenosti vse branjarije in beznice, kjer se nje žanje. Gostilničarji so vedno pripravljeni dati pošteno prispevke za javne potrebe, uničiti pa se ne puste. Ne prosijo pravice, odločno jo zahtevajo.

G. Cerar iz Kamnika je izjavil: Gostilničarji so dolgo, najdalje vztrajali v to trpežljivosti. Bili so nekaki neplačani uslužbenci države oblasti in občine ko so izterjavali denar od konzumentov ter ga oddajali v javne blaginje. Toda vsaka nadloga ima svoje mere. Če bo vladajoča gospoda ravnila tako dalje, si bo pač vsakdo moral poiskati zaščite in pravice. Ko je oblastna skupščina sklenila povišati na 1 Din doklado na liter vina, je Zveza takoj vposlala spomenik, memorandum, katerega posledica je bila znižanje doklade na 65 par. Seveda je tedaj »Slovenec« takoj reklamiral ta uspeh Zveze pod bobnenim naslovom: »Znižanje oblastnih dav-

kov«. Niso pa gospodje povedali, da je to le znižanje nameravane, poviške davkov. Znaljo... Včeraj so gospodje sklenili oblastni proračun. A naj vedo, da gostilničarji nečjejo biti več izterjevalci konzumentov za njihove blaginje. Klerikalci po eni strani sklicujejo med vinogradniki po Dolenjskem shode, na katerih jih tolažijo: saj bo gostilničar plačal Gostilničarjem pa so zopet dejali, saj bo plačal konzument. To je javno varanje! (Pritrjevanje, klici: Res je tako!) Onim, ki imajo toliko dohodkov, da si lahko kupijo vino v večji množini in za pijejo doma, ni treba plačati nikakih taks. Zato odpadejo vsa bremena na srednje in nižje sloje.

V pojasnitve razmer v gostilničarski obrti so se ozvali z raznimi noticami vti časopisi razen klerikalnih »Slovenec« ni niti z besedico vzel v zaščito našega stanu. To si je treba na tem mestu dobro zapomniti. (Bu no odobravanje: To bomo stori!) Zavedajo naj se, da nismo nikaki izkoriščevalci. Če ne bi bilo gostilni ali če bodo po njihovi krivdi opešale, bo shiral tudi tujski promet! Zaradi prekomernega obdajanja propadajo slovenski domovi oblastnikom pa vse javne naprave v veliki meri služijo le za reklamo. Spritoče ugotovitev moramo pri finančnem ministrstvu kar najodločneje protestirati proti odobritvi takega proračuna, kakor ga je sklenila ljubljanska oblastna skupščina.

Solidarnost vseh obrtnikov

Predsednik Vrhovnega obrtniškega sveta g. Josip Rebek je toplo pozdravil zbor in naglasil solidarnost vseh obrtnikov v boju gostilničarjev za njihove pravice. Z novim obrtnim zakonom so pričakovali obrtniki, da se bo njihov položaj kolikor toliko izboljšal. Zgodilo pa se je baš nasprotno. Obrtniški stanovi so z davki najbolj obremenjeni. Če mislijo preko obrtnika izmognavati konzumenta, se odločijo faktorji odločno motijo. Poslednjič kličemo našim močtem: V življenjskem interesu vseh obrti odločno odklanjamo vse nove davščine!

Oblastni poslanec g. Burkovec je povdarjal potrebo, da se stvari, ki so izročene oblastni samoupravi v oskrbo, drže v redu. Toda za naše potrebe plačujemo davke v obliki meri že državi. Ako bi se je porabili za naše potrebščine, bi bile pokrite z zlatom. Poleg neposrednih davkov smo plačali v Sloveniji posrednih davkov 1200 milijonov Din. Iz tega denarja bi se krile lahko vse naše potrebščine in ne bi bilo treba nalagati novih davščin. Deistvo je, da so obdavčeni narevnejši sloji, dočim je klerikalna gospoda napram bankam in sličnim podjetjem zelo prizanesljiva.

Oblastni poslanec g. Lončar je naglasil, da vinska trošarina ne zadene samo gostilničarja, marveč tudi vinogradnika. V oblastni skupščini je odbornik dr. Adlešič utemeljeval, da se z zvišanjem doklad na vino omejuje pjančevanje, kar je zmota. Če pa se bodo, le dejal, gostilničarji še pritoževali, jih bo oblastni odbor še bolj »navile« (Burno ogroženje). Klerikalci pri vsem izmognavanju niso za gostilničarstvo ničesar storiili, razen da so poslali s podporo oblastnega odbora na Dunaj dva učenca, ki naj se tamkaj naobrazita v gostilničarski stroki.

Obč. svetnik g. Dachs je protestiral proti točilni taksi, ki je najbolj krivično razdeljena. Točilna taksa naj se sploh enkrat za vselej odpravi. (Tako jel) Gostilničar je pod kontrolo od jutra do večera in se mu z raznimi šikanami znižuje konzum. Nemoteno pa pijejo, če hočejo, po farovžih in samostanih... V imenu trboveljske gostilničarske zadruge se je oglasil k besedi g. Dolinšek, ki je kritiziral naredbo, po kateri morajo biti vse gostilne v Trbovljah, Zazorju, Hrastniku in Hudi jami na plačilne dneve zaprte že ob 8 zvečer. Ker se vedno naglašajo enake pravice na enake dolžnosti, zahteva v imenu svojih tovarišev, da se ta krivica odpravi.

G. Zurec iz Kandije je obrazložil krivico z obdavčenjem točenja petijota. Petijot, ki ga točijo na Dolenjskem za delavstvo, je narejen iz drož, sladkorja in vode. Gostilničar plača davke že itak na sladkorju, pozneje pa ga mora plačati še na vino. Skrajno neumestno je, da so plesne takse povsod enako visoke. Taksa za plesno prireditve v ljubljanskem Unionu je prav taka, kakor za malo zabavico na lmečkl veselici na deželi. Krivico je tudi, da se mora voditi register za točenje žganja. Pred zaključkom se je ponovno oglasil k besedi g. Cerar iz Kamnika: Enako, kakor si zdaj lastijo g. klerikalci pravico nastopati proti gostilničarjem, bodo znali tudi ti ob svojem času vračati milo za drago. Končno je bila prečitana in soglasno odobrena naslednja

resolucija:

Na velikem protestnem shodu dne 22. novembra 1928 v Mestnem domu v Ljubljani zbrani gostilničarji, kavarnarji in hotelirji cele ljubljanske oblasti ugotavljajo na obširnih in temeljitih razpravah: 1. Da je šla oblastna skupščina s svojim sklepom, po katerem je v l. 1929 pobirati še višjo trošarino na državno davščino od vina kakor doslej, t. i. nad 200%, kar znaša skupno s trošarino 1 Din na liter vina, visoko pretirano, ker podražuje s tem

življenjske potrebščine preznatno, kvari rečni obrat tako vinorejcu kakor razpečevalcu, gostilničarju, poslabšuje in izdatni meri obrat in tako v splošnem otežkoča gospodarsko in eksistentno stališče prebivalstva. Zato protestiramo proti vsakemu povišanju oblatnih doklad na vino ter prosimo g. finančnega ministra, da tega sklepa iz splošnega gospodarstvenega stališča prebivalstva ne potrdi.

2. Predlagamo, naj se tudi davščine in doklade na pivo znižajo, da se morejo tudi temu krečiti, ki je skoro brezalkoholna življenska potrebščina revnejših slojev, pri tem pa daleko pretirano predraga, cene dostojno regulirati navzdol.

3. Zahteva oblastne skupščine, naj se pobira plesna taksa po 250 Din povprečno za vse enako je fantastična nepravilnost, ker ne more biti ta dajatev naložena vsem enakomerno. Zato zahtevamo, naj se diferencira tako, da so mali gostilničarski obrati, ki sami sploh ne prireajo plesov v dobrikanosne namene, vsakega plačevanja prosti. V ostalem pa kategorizira po obsezu lokala in možnosti obiska.

4. Zahtevamo zakonito uredbo, da so občinske in druge avtonomne doklade na državno trošarino od vina nad 200% nedopustne, kakor to določa čl. 82 finančnega zakona za l. 1927-28 na neposredni davek.

5. Zahtevamo, da se v očiščen enostosti in ravnopravnosti čimprej uredi izenačenje davščin, ker trpimo v Sloveniji dvojno breme s plačevanjem točilnih taks in še trošarino. Odpraviti se mora eno ali drugo.

6. Da se odpravi velikanska krivica, ki se gostilničarstvu godi pri plačevanju trošarine in nato naloženih pretiranih doklad občinskih in oblastnih, da se zakonitim potom zarotovi pri plačevanju omenjenih davščin 3% odpisovanje na osušitve in druge zubitke pri ležanju vina v zalozah in kleteh.

7. Davek na promet je v sloošnem, posebnost pa v gostilničarski obrti posebna nalosnost in težko obremenjevanje. Ker plačuje gostilničarstvo itak, da sme obratovati visoko državno takso, obrtni davek, trošarino, čezmerne doklade in v krajih z nad 2000 prebivalci in konališčih še po 20 par od vsakega vstopivšega gosta le tedaj na našem mnenju gostilničarski promet zadostno obdaven in zato povsem upravičeno zahtevamo da se davek na promet čimprej ukine.

8. V zvezi z zgornjo opombo, da morajo gostilničarji po odločbi finančnega zakona plačevati takso po čl. 34 taksega zakona od vsakega gosta po 20 par pavšalno iz lastnega žepa istotako zahtevamo, da se ta nečuvna davščina odpravi, ker je ne more gostilničar nikjer vkalkulirati, prizadeva velikansko breme in je nemoralno, da mora ravno gostilničar plačevati nekako vstopnino za svoje goste česar nima niti ena niti druga obrt ali trgovina.

9. Uredba oblastne skupščine vsebuje tudi postavko 25% doklade na obrtni davek. Ker se ta davek gostilničarski obrti nalaga v zelo visoki odmeri, je vsako nadaljno obremenjevanje nosilec te davščine nesprejemljivo, osebno še z navišjo vsoto, ki to zakon dovoljuje, protestiramo tudi proti tej postavki in prosimo finančnega ministra, da doklade na obrtni davek oblasti ne dovoli in črta.

10. V prejšnjem pri nas veljavnem avstrijskem vinskem zakonu le bilo prepovedano takozvani petijot spravljati v promet. Ta plača se priravnala po vinogradnikih le za domačo uporabo kot pijača za delavstvo. Naša finančna uprava pa je prišla na idejo, da mora gostilničar, ako le ob enem tudi vinogradnik, plačati tudi od petijota trošarino in k temu še doklade, proti čemur protestiramo ter zahtevamo odredbe, da se od petijota, ako le namenjen je za pijačo domačega delavstva, ne pobira nikak trošarina, na bodisi, da je vinogradnik tudi gostilničar.

Ti protesti, prošnje in predlozi so bili soglasno sklenjeni ter zveznemu načelstvu naročeno, naj jih pristojnim oblastvom predloži.

Sport

K jesenskemu pokalnemu tekmovanju

Kot smo že včeraj omenili, je LNP pokrenil hvalavredno akcijo, da tudi po končani prvenstveni sezoni ne nastopi mrtvilo na zelenem polju, temveč se bo igralo naprej, v kolikor bodo seveda dopuščale vremenske prilike, in to tembolj, ker večjega gostovanja v Ljubljani ni pričakovati z ozirom na težke žrtve, ki jih morajo ob takih prilikah klubi doprinesiti. V ta namen je sklical sestanek zastopnikov štirih najboljših ljubljanskih klubov, in sicer Primorja, Ilirije, Hermesa in Svobode (ne Jadrana, kakor je bilo včeraj pomotoma navedeno) in uspeh je bil ta, da so se ti klubi dogovorili za jesensko pokalno tekmovanje, čigar prvo kolo se vrši že v nedeljo 25. t. m.

V tem kolu se znajdejo kot protivniki Primorje in Hermes ter Ilirija in Svoboda. Govoriti o kvaliteti enega ali drugega moštva bi bilo skoro odvč, ker so rezultati iz komaj končane prvenstvene sezone še vsakomur v svežem spominu. Da bo imelo Primorje v Hermesu opasnega tekmeca sledi že iz senzacije uspeha tega kluba proti opasnemu Slovanu, katerega je porazil s 6 : 0. Tudi Ilirija ima v Svobodi dostojnega tekmeca, saj je ta klub v pokalnem tekmovanju porazil v Hermesa in Slovana ter se s tem kvalificiral za finale z Ilirijo, v katerem je Ilirija z velikim trudom odnesla zmago. Gotovo bodo te tekme izmed nainprivlačnejših domačih nogometnih prireditvev ter moremo LNPu le čestitati, da je njegova namera uspeša. Zmagovalca se srečata na 18. decembra v finalnem boju za lično darilo, katero ostane trajna last zmagovalca.

Obe tekmi se vršita na igrišču Ilirije, in sicer prva, na 15. uri ter se vršita ob 13.30, druga pa ob 15. uri ter se vršita ob vsakem vremenu.

Motokolesarski klub »Ilirija« Redna seja upravnega odbora se vrši danes v petek ob 19.30 v kavarni Slon. Prosim vse ga odbornike k točni udeležbi. — Predsednik.

SK Svoboda Danes v petek ob 19.30 članski sestanek v palači Delavke zbornice, Miklošičeva cesta 13. Načelnik.

Univni odbor SK Reka je na zadnji seji dne 21. novembra t. l. suspendiral do

nadaljnje svoja igranja g. Korena Evalda in Jeza Josipa Tajnika.

SK Reka. Člane, ki imajo klubno opremo, opozarjam, da vrnejo isto do 1. decembra zaradi inventarja g. Galiču. Gospodar.

SK Jadran. Nocoj ob 20. obvezen sestanek vseh aktivnih igralcev v Narodni kavarni. K sestanku se vabijo tudi vsi odborniki. Predsednik.

ASK Primorje (tajništvo). Seja centralnega odbora se vrši danes ob 20.30 v mali sobici gostilne pri Kmetu (Gospodarska cesta). Naprošajo se vsi gg. odborniki in sekijski načelniki, da se seje sigurno udeležijo. — Tajnik I.

TKD Atena (hazena odsek). Danes ob 18. uri v kolizejski dvorani trening I. skupine. Treninga naj se po možnosti udeležijo tudi igralke II. skupine. Pridobivajte novi članic ter jih privedite k treningu. Prosim točno in polnoštevilno. — Načelnica.

Gospodarstvo

Nova uredba o zavarovanju in prisilni izterjavi davkov

Na podlagi čl. 159. zakona o neposrednih davkih je finančni minister podpisal v torek uredbo o zavarovanju, prisilni izterjavi in neizterljivosti davkov. Uredba obsega 100 členov in so njena glavna določila naslednja:

Ako je plačilo po zakonu utemeljeno, a še ne predpisane davka, ali pa davka, ki je predpisan, vendar ga obdavčenec še ni obvezan plačati, dovedeno v nevarnost, more davčno oblastvo davčnega obvezanca pozvati s pismenim, takoj izvršnim odlokom, naj dá v določeni vsoti zavarovanje za dotični davek, dokler ga ne poravnava. Višino zavarovanja določa davčno oblastvo na podlagi uradnih podatkov.

Davčni obvezanec more izvedbo eksekutivnega zavarovanja preprečiti ali ustaviti, ako položi določen znesek davka ali ga zasužura s položajno državnih obveznic ali pupilarno varnih privatnih papirjev v vrednosti 10% pod borznimi tečajni na dan polaganja ali s položajno vložnih knjižic domačih denarnih zavodov ali podružnic inozemskih bank. Kot zavarovanje se lahko sprejme tudi zadostna intubulacija na nepremičnine, kakor tudi jamstvo kakšnega prej imenovanega zavoda.

Proti odloku o zavarovanju se lahko vloži pritožba neposredno na višje davčno oblastvo, ki o odloku končno odloča. Vložna pritožba ne odvzema odloku o zavarovanju moči izvršnosti. Ako višje davčno oblastvo tekom 30 dni ne donese sklepa na vloženo pritožbo, izgubi odlok o zavarovanju veljavo. Prav tako je izgubi na podlagi odloka že izvršeno zavarovanje.

Ako rok 8 dni po predpisno izvršenem osebem, oziroma splošnem opominu mine brez uspeha in ni ne ugovora ne pritožbe, zaradi katerih se prisilna izterjava ne bi mogla ali smela povzeti, ima eksekutivno oblastvo pravico, da pristopi k izvršenju popisa (rubežni).

Rubežen se vrši na licu mesta ob prisotovanju cenilca, določenega od občinskega oblastva, in obdavčenca.

Za plačilo davkov, državnih kakor samoupravnih, se ne smejo zarubiti in prodati: kmetovalna hiša z vrtom do 20 arov, parvoze živine, voz in plug; državnim uslužbencem in upokojencem ter njihovim družinam do 50% plače, odnosno 30% pokojnine. Davčna eksekucija se ne more vršiti na: dnevnice narodnih poslancev, plače in pristojbine vojakov pod podnaredniškim činom, dohodke dijakov od proučavanja, študentske in podpore, dohodke iz nesamostojnega dela do 400 Din mesečno, hranilne vloge pri Poštni hranilnici do 2000 Din, obleko, perilo, posteljnino, hišne in kuhinjske predmete, hrano in gorivo, potrebno za naslednjih 14 dni, potrebne učne knjige in druga učna sredstva.

Ak se dolg ne poravnava v roku 8 dni, se lahko zarubljeni predmeti prodajo.

Čim mine skrajni rok za plačanje davka, pristopi davčno oblastvo k izvršitvi eksekutivnega postopka proti obdavčenecem.

Izvršni organi morejo izvršiti preiskavo obdavčenčevega stanovanja in če je potrebno, tudi obleke na njem. Odprejo lahko hišna vrata, zaklenjene prostore in druge predmete. Pri preiskavi stanovanja je treba paziti na ustavne odredbe.

Ob nedeljah in večjih praznikih kakor tudi ponoči se ne smejo vršiti uradni eksekutivni posli.

Pritožbe proti predpisno prijavljenemu konkretnemu odloku, obvestilu in proti odloku po ugovoru se naslavljajo na finančno direkcijo, ki končnovalno odločuje.

Prisilna izterjava se more na ugovor ali po sami uvidevnosti eksekutivnega oblastva odložiti.

Ako se prodaja iz kateregakoli razloga ne vrši, ostane rubežen za dolg pet let v veljavi.

Davek se smatra za neizterljiv:

1. ako je obdavčenec umrl brez imetja; 2. po izvršenem konzurnem postopku v pogledu prizanih davkov osebnosti (obrat), padle pod konkurz; 3. ako se davek z eksekucijo, izvršeno vsako leto brez uspeha ni mogel izterjati niti v petem letu od dneva dospelosti.

Ta uredba bo stopila v veljavo 1. januarja 1929.

Ob točkovnik Narodne banke SHS se je v času od 8. do 15. t. m. zmanjšal za okroglo 168 milijonov na 5651 milijonov dinarjev. Istočasno je oslaba kovinska podloga za 17 milijonov na 365 milijonov dinarjev. Stanje posojil je bilo nižje za 31 milijonov ter je znašalo 1680 milijonov dinarjev.

Nabava novih vagonov. Finančni odbor je sprejel odlok ministrskega sveta po predlogu prometnega ministrstva, da se na podlagi izvršene licitacije nabavi novi vagoni. Sedem vagonov s praznimi kotli bo dobavila družba »Adis« iz Subotice in osem vagonov s praznimi kotli tvornica v Brodu. Dobava 5 vagonov-cistern za plin je poverjena tvrdki »Pira« v Zagrebu. Nabave bodo izvršene s 30% v gotovini in s 70% v bonih s 6 odstotnim obrestovanjem.

Newyorská borzna hausse je bila v torek rekordna. Razni papirji, med njimi kemiske delnice, bakrene vrednote, radio-podjetja, železnice, so dosegli že v začetku borze povišanja za 3 do 8 dolarjev. Delnice Dupont de Nemour so začete trgovati za 20 dolarjev višje pri tečaju 460 in so viharno porasle na 503, na kar so proti koncu zopet malo popustile na 490. Vsa svariila komisijskih tvrdk k predvidnosti so ostala brez uspeha. Polom spekulacije, ki bo gotovo sledil, bo lahko imel katastrofalne posledice.

Službeno iz JHSa. (Iz seje 20. XI.) Verificira se tekma za državno prvenstvo ISSK Maribor : SK Jugoslavija z rezultatom 11 : 8 (5 : 4) za ISSK Maribor. Istočasno se proglasa ISSK Maribor za državna prava v hazeni za leto 1928. Redna glavna skupščina se vrši dne 24. XI. ob 20. uri v Ljubljani. Lokal se objavi v soboto zjutraj v službenem glasilu JHS. — Tajnik.

Službeno iz LNP. Danes v petek dne 23. novembra t. l. ob 18.30 seja kaz. odbora v kavarni Evropa. — Na isto se vabijo ob 18.40 igr. Perko Jože (Jadran), ob 18.50 igr. Batič Viktor (Svoboda), g. Novak Ivan (Krakovo) kot priča, — ob 19.10 igr. Marjetič Anton (Krakovo), ob 19.25 igr. Janežič Jos. (Slavija), — ob 19.40 igr. Bögel Fr., Venturini Fr., Zuccato Remigij (vsi Reka), poslednji trije z ozirom na prestopke pri tekmi. Reka : Svoboda dne 18. t. m. — Tajnik II.

Borze

22. novembra.

Danes je bil na ljubljanski borzi malo manjši, vendar še vedno velik promet. Največ je bilo zaključenih deviz na Prago, potem na London, Curih, Berlin, Amsterdam, Dunaj. Privatna ponudba je pokrila le malenkostno potrebo Trsta in Newyorka, vse ostalo pa Narodna banka. Tečaj neizpremenjen.

Na zagrebškem efektm tržišču malenkosten promet. Od državnih papirjev je bila Vojna škoda čvrstjeja ter se je zaključila kasa po 438, za februar po 449. Od privatnih papirjev beležila Praštediona zaključev po 920, Slavonija december po 7.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.82 — 22.88 (22.85), Berlin 13.5475 — 13.5775 (13.5625), Bruselj 0 — 7.9113, Budimpešta 0 — 9.9272, Curih 1004.1 — 1007.1 (1095.6), Dunaj 7.985 — 8.015 (8.00), London 275.67 — 276.47 (276.07), Newyork 56.82 — 57.02 (56.92), Pariz 0 — 222.49, Praga 166.37 — 169.17, (168.77), Trst 297.20 — 299.20 (298.20).

Zagreb. Dunaj 7.985 — 8.015, Berlin 13.5475 — 13.5775, Bruselj 78.913 — 79.213, Budimpešta 9.9122 — 9.9422, Italija 297.154 do 299.154, London 275.67 — 276.47, Newyork 56.82 — 57.02, Pariz 221.49 — 223.49, Praga 168.37 — 169.17, Curih 1004.1 do 1007.1.

Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.299, London 25.1875, Newyork 519.37, Milan 27.21, Praga 15.40, Dunaj 73, Budimpešta 90.58, Berlin 123.75, Bruselj 72.20, Varšava 58.25, Bukarešta 3.12, Sofija 3.75.

Dunaj. Beograd 12.47625 — 12.51625, Berlin 169.24 — 169.74, Budimpešta 123.87 do 124.17, Bukarešta 4.27 — 4.29, London 34.44875 — 34.54875, Milan 37.2150 — 37.3150, Newyork 710.05 — 712.55, Pariz 27.7375 do 27.8375, Praga 21.0375 — 21.1175, Sofija 5.1135 — 5.1535, Varšava 79.62 — 79.90, Curih 136.72 — 137.22, dinarji 12.4050 — 12.4650. Efekte.

Ljubljana. Celjska posojilnica 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Praštediona 920 — 0, Kreditni zavod 175 — 0, Sešir 105 — 0, Ruše 260 — 280, Vevče 110 — 0, Stavba 56 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 438 — 438.5, kasa 437.5 — 438.5, november 433 — 438.5, december 441.5 — 442, februar 449.5 — 451.5, brez kupona 419 — 422, investicijsko 85.75 — 86, agrarne 53.5 — 54; bančne vrednote: Kreditna 85 — 0, Poljo 17.5 do 18, Srpska 152 — 154, Narodna 0 — 7050, Zemaljska 139 — 140, Ljubljanska kreditna 127 — 128, Praštediona 920 — 925, Jugo 88.5 do 89; industrijske vrednote: Gutmann 40 do 206, Slavkove 101 — 104, Slavonija 6.75 do 7, za december 6.75 — 7, Danica 152 do 153, Drava 450 — 520, Sečera 460 — 475, Isis 20 — 22, Brod Vagon 290 — 302.5, Vevče 114 — 0, Union 305 — 320, Dubrovačka 490 — 500, Trbovlje 480 — 485.

Beograd. Vojna škoda 437.25 — 437.75, agrarne 53.5 — 54.5.

Blagovna tržišča

ski česalni salon, sem iz opreznosti zaklenila vrata in vzela ključ s seboj; ko

Časna Ročka
Za odlično družbo in za vsakdanjo uporabo; za vsak nama posebna mešavina

Naši onstran granic

p— Nevaren radio-aparat. V Vrhnovem pri Kozini si je napravil neki kmečki fant majhen radio-aparat. Naznanil je to občinskemu načelniku v Dolini in hotel je plačati predpisano pristojbino pri poštarnem uradu v Kozini. Poštna uradnica ni vedela, ali naj sprejme denar ali ne. Drugi dan so posetili fanta orožniki, prebrskali celo hišo in odnesli aparat, ki ga ne bo več na za. Dolina ne spada med občine, v katerih se more dobiti oblastveno dovoljenje za radio-aparat.

p— Alpinski bataljon, ki bi nosil ime po Snežniku, si želi »Piccolo«. Moštvo bi bilo seveda slovensko in hrvatsko, podčastniki in častniki bi bili pa meščanski Italijani, predvsem Tržačani. ki so jim baš poitalijanski slovenske primke »Piccolo« pravi: »to bi bil naš bataljon, ves naš, kakor da so italijanski vojaki premalo ljubili«.

p— Pisma s slovenskimi naslovi pograbijo po poštah uradi fašistični tajniki, jih odpro in potem šikanirajo pisce in naslovilce. Na sedež tržaškega poštnega urada je bil te dni pozvan neki uradnik, ki je napisal na pismo svojem prijatelju naslov deloma v slovenskih prijelih so ga trdo in mu ukazali, da on kot javni uradnik ne sme pisati slovensko. Ako še kaj takega stori, bo izgubil službo.

p— Konec slovensko-hrvatskih listov v Primorju. Po vrsti okupacije fašistična oblast naše liste. Lani so odpadle »Novice« v Trstu, sledila je letos ukinitve »Edinosti« v Trstu, nakar je zadela enaka usoda »Goriški Straži«. Sedaj izhajajo še v Trstu »Mali List«, »Istarska Rijeka« in »Pucki Prijatelj«, ki bodo ustavljeni najbrže do novega leta, tako da bodo v kratkem primorski Slovani brez vsakega svojega političnega glasila. Fašistični režim jih peha na nivo ne-civiliziranih narodov.

p— Položaj plovnice družbe »Libera Tristina« je obupen. Obrnila se je do vlade za tržno pomoč in tržaški deželni gospodarski svet toplo priporoča ugodno rešitev vloge »Libere Tristina«, ker bi sicer zadel nov udarec že tako oslabilim tržaški promet. Baviš se z načrtovanjem za asanacijo družbe in izprevideli so, da more samo dolgodobna pogodba prineseti konsolidacijo družbe, kar je želeli v pomorskem, trgovskem in tudi političnem oziru. Tržaški gosposki bi bili radi še kaj povedali, pa si ne upajo, ker je predsednik gospodarskega sveta prefekt. Po glavni jim je šla misel, da pridejo za »Libero« na vrsto druge tržaške plovnice družbe in da počasi vzamejo v roko vse tržaško pomorsko gibanje razgledniki!

L. Mikus

MESTNI TRG ŠTEV. 15
Tovarnica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljka oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAKO TURK carinski posrednik. Ljubljana, Ma-sarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno 18

Vaši zobje

ostanejo vedno zdravi in beli, a diš iz ust sveže in prijetno, ako uporabljate

ODOFORM PASTO za zobe.
Dobi se v lekarnah in drogerijah.
Glavna zaloga parfumerija URAN, Ljubljana, Mestni trg 11. 264

prestrašen odskočil, vzdignil roke in začel jati:

«O, gospod, za Boga, prosim vas, ne napravite škandala! Prišel sem, da popravim pomoto. Ali mi verjamete? Evo, saj držim roke kvišku. Sezite v moji desni žep in naši boste ogrlico; hotel sem jo vrniti; izposodil sem si jo bil...»

Njegov glas je zvenel tako odkritosrčno, da nisem dalje premišljeval. Segel sem v njegov žep in našel biserno ogrlico gospe Copieuxeve.

«Vi ste gospod Letillac, kaj ne?» sem vprašal.

«Da, gospod. In kdo ste vi? Gotovo detektiv? Za Boga, prosim vas, poslušajte me, preden me daste aretirati. Bodi usmiljeni nisem tat; tudi krasti nisem hotel. Skratka: poročen sem, doto svoje žene sem izgubil pri nesrečni spekulaciji. Ponujali so mi dobro kupčijo v tukajšnji okolici. Danes opoldne bi morala jaz in moja žena s svojimi bodočimi akcionarji v Bayonne na obed. Toda morala sva hliniti tem ljudem bogastvo, ki ga nisva imela. Ali razumete? Žena mi je svetovala, da si izposodim biserno ogrlico pri kakem tukajšnjem zlatarju. Dejala mi je: «Ako bodo ljudje videli, da nosim bisere v vrednosti 200.000 fran-

Naročila in vse dopise
tičote se nalihi oglašev
je pusti na Oglašev
dalek Jutra, Ljubljana
Prisravnica, Tel. št. 4492

Mali oglasi, bi služijo v poročevalne in oglaš
ne namena občasno, vaka beseda go par - Naj
manjši znesek Din 5 - Pristojbina za tifo Din 5

Mali oglasi

Uje pristojbina je uparila
b občasno v avtorizirani
je oglaševanje
Cekovni račun parne kra
alica Ljubljana, št. 4492

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.— Za naslove kličite telef. šte. 3492, 2492 ter ekspozituro v Šiški telef. šte. 3203.

Isušbo dobi

Galanterista
izdelovalca usajene torbar-
ke obrti sprejme takoj
Konrad Horvat, izdelovalni-
ca usajenih izdelkov, ga-
ma in eplošnega tapetni-
štva, Brodski ob Dravi,
42402

Trgovskega učenca

zdravca in v potrebo to-
liko izobrazbo sprejme tra-
govskega blaga P. Koren,
Preje Šterk, Cernomelj 42416

Otroško varuhinjo

(vzgojiteljico) k eno in
šestletni deklici sprejme
Keritkram samo na do-
bovno, lopo, akvematino
govorice osebo, s znanjem
nemščine in dobrih, spi-
čevali. Ponudbe na oglaš-
ni oddelku »Jutra« pod šifro
»Dolenjsko«. 42417

Trg. pomočnika (co)

za močno trgovino v Mari-
buri sprejme takoj Re-
fektirani in na res zmo-
žni in pri obnavljanju s stranki
mi prijetnim nastopom Po-
nude s sliko na naslov
ki ga pove oglašni oddel-
ek »Jutra«. 42406

Za gospodinj

sprejme starejšo gos-
podinjo, ki zna dobro kuhati,
malo šivati in druge hišne
posle, k obitelji brez otrok.
Pisane ponudbe s priloge-
no sliko na naslov: Margit
Frohlich, Karlova. 42414

Kroj. pomočnike

samo prvotne, sprejme
za fino veliko delo, v tra-
jno službo. — Jos. Rojina,
Ljubljana. 42430

Sekirnega kovača

dobrega sprejme v tra-
jno delo. Stanovanje v hiši.
Pisane ponudbe na oglaš-
ni oddelku »Jutra« pod šifro
»Sekirni kovač«. 42433

Kroj. pomočnika

vezanega za veliko delo,
sprejme takoj Marijo Bri-
krojaški mojster. Trbovlje
11.823. Isotakto sprejme
vajenca 42412

2 mladi kuharici

dobro izurjene sprejme ta-
koj Ponudbe s fotografijo
na naslov Hotel »Sprek
kralj«. Zemun. 42381

Služničad

kuharice, »Koristna sta-
ka, hitro št. dobo naj-
jšjo službo v Beogradu —
ako se oglašev v biro EKO
nomija — Beograd Vasilina
ulica 11. 41296

Cevljar. pomočnika

za fino šivno delo sprej-
ma tržno delo Anton Bri-
krojaški mojster. Trbovlje
11.823. Isotakto sprejme
vajenca 42412

Vodjo za trgovin

z kmetijskim potrebščin-
mi sprejme, za večjo go-
spodarsko korporacijo v
Ljubljani — Predporedje je
višja, trgovska izobrazba in
veščina praksa — Isotakto
dobi službo

trgovski pomočnik

primočno trg izobrazbo in
praksa s kmetijskim pi-
letki. Lastnorocno pi-
sane s navodno doseda
ojega službovanja in plačil-
nih zahtev je vložiti do 15.
decembra t. l. na poštini
predal št. 133. Ljubljana
42407

Vajenca

sprejme fotografski atelj-
Avg Berthold v Ljubljani
Tavčarjeva 13. 42441

Izurnjeno prodajalko

sprejme takoj v večjo tra-
govino v lepem letovskem
kraj, s svo oskrbo in hiši.
Ponudbe s zahtevki dake
na oglašni oddelku »Jutra«
pod šifro »Izurnjena«. 42378

Podružnica JUTRA v Celu

Kocenova ulica 2

Sprejemamo male oglase, nserate ter vse druge objave v priročnik naročnino!

TELEFON št. 190

Daie naslove in druge informacije tičočih se malih oglasov

Krepkega vajenca

ki bi se hotel izveštati za mi-
zar-ko in parketarske obrti
sprejme Ferd. Primožič — mi-
zar in parketar, Ljubljana
na Trnovski pristan št. 4
42374

Praktični mehaniki

ki bi se hotel izveštati za pi-
salnih strojih, dobe ugod-
no službo — Pisarne po-
nude pod »Sprejem« na
Aloma Company, Ljubljana
Aleksandrova 2. 42407

Šiviljo za perilo

katera je tudi vajenca s
strankami obnavljal, sprej-
me Naslov pri podružnici
»Jutra« v Celu. 42468

Zvišam promet!

trgovce v najboljših agri
nih letih sprejme mesto
potnika za šoferjake ali
manufakturne stroje. Je
moj »igurne« in »imeti-
nega« nastopa. S v ednim
normativom podeljkih iz-
zorcev — Event sprejme
mesto v boljše šoferjake
ali manufakturne stroje.
Ponudbe na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod šifro »Dvig-
nem prometa«. 41653

Trg. pomočnik

telesninarke stroka 180-
mesta, za takoj — Conje
ponudbe na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod »Strokovnjak-
telesninar«. 42333

Veliko denarja

lahko zaslužite ako proda-
jate pri privatnih strankah
aak povod jkaj predmet.
Za vzorec kakor navodila
vplati 10 Din. Rosman,
Maribor, poštni predal št.
41062

Šivilja

izdeluje vaskovratne plašče
in kostume od 30 Din na
prej. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«. 42389

Nogavice

na stroj št. 12 sprejme v
delo. Izdeljen takoj ple-
nine na Jaquard stroj.
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 42442

Zastopnike (ce)

inteligentne in agovorne
sprejme po celi državi.
Dnevni zaslužek 300-400
Din zasurvan. Ponudbe s
znanjko za 2 Din na poštini
predal 249. Ljubljana
42450

Zastopnike

zanesljive, sprejmejo za
našo trgovko, ki je po de-
letski kot v mestih zelo po-
znana, za prodajo lukrativ-
nih predmetov. Takojšnje
nastopanje in takojšnji za-
služek. Zambolović, Ljub-
ljana, Miklošičeva, cesta 14
42480

Intelligenten

s gimnazijko maturo in
veščino računsko admi-
nistrativno prakso. Želi službo.
Ponudbe pod »Organizator«
na oglašni oddelku »Jutra«.
42435

Blagajničarka

dobra računarska želi pro-
meniti dosegajo službo —
Gre tudi kot prodajalka.
Ponudbe na oglašni oddel-
ek »Jutra« pod »Poštena 10«. 42410

Krojaški pomočnik

želi službo za takoj Pon-
udbe na oglašni oddelku
»Jutra« pod »Pomočnik«.
42430

Absolventka

trg. tečaj št. 12 službo za-
četnice, event. gre tudi
kot praktikanca. Naslov
pove oglašni oddelku »Jutra«
na Trnovski pristan št. 4
42374

Otroška vrtnarica

»rota« preja staršev mado
n pošteno delo. Iste za-
takoj ali šimprej mesto pri
boljši družini. Gre tudi na
teželo event. nekaj mese-
ev samo za urano in ste-
navanje. Dopise na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Ljubim deca«. 42376

Prodam

Koks
sub. po 30 Din 100 kg —
vedno v zalogi v mestni
pilarni. 261

Pozor!

Velno in bombast kupite
najceneje pri trživi. Karl
Prelog, Ljubljana, Stari trg
št. 12 in Zidovska ulica 4
234

Puhasto perje

raspoloženo po pov. s. s. s.
najmanj 5 kg po Din 35 kg
— Iskoristite orliko toklet
traja saloga L. Brusovici
Zagreb, Illica 82. Komitica
Mladinec, perja. 183

Perje

kokoške perje in gosje,
naravno in v strojem čišče-
no dobavljiva v vsaki množini
E. Vajda, Otokovec Mediji
murje. Telefon 56. R. 60.
239

Več vinskih sodov

od 200-500 litrov prodam
v Ljubljani. Berma pot 8.
42332

Smučke

dobro ohranjene, poceni
prodam. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«. 42458

Motorna vozila

dobro izurjena, želi službo,
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 42444

Trg. pomočnik

s kavlo, star 25 let, želi
službo pomočnik — Najraje
v galanteriji. Gre tudi na
delo. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Sprejem 10.000«. 42446

Slasličar. pomočnik

dobro delavec, želi službo,
Naslov pri podružnici »Jutra«
v Celu. 42444

V ženskem kroja-

štvu izučena
želi takoj službo. Naslov
pri podružnici »Jutra« v
Celu. 42402

Trgovski potnik

ki stalno obiskuje vsa več-
ja mesta v vsej državi, bi
vzel še kak predmet v pro-
dajo. Cenjene ponudbe na
oglašni oddelku »Jutra« pod
»Manjša kolekcija«. 42448

Pouk

Gdč. Italijanka
ponudbe in daje konverza-
cije. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Italijanka«. 42445

Prigode porednega

Bobija
Vesela opčija zgodba

Potnik

ki stalno obiskuje vsa več-
ja mesta v vsej državi, bi
vzel še kak predmet v pro-
dajo. Cenjene ponudbe na
oglašni oddelku »Jutra« pod
»Manjša kolekcija«. 42448

Pouk

Gdč. Italijanka
ponudbe in daje konverza-
cije. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Italijanka«. 42445

Prigode porednega

Bobija
Vesela opčija zgodba

Potnik

ki stalno obiskuje vsa več-
ja mesta v vsej državi, bi
vzel še kak predmet v pro-
dajo. Cenjene ponudbe na
oglašni oddelku »Jutra« pod
»Manjša kolekcija«. 42448

Pouk

Gdč. Italijanka
ponudbe in daje konverza-
cije. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Italijanka«. 42445

Prigode porednega

Bobija
Vesela opčija zgodba

Potnik

ki stalno obiskuje vsa več-
ja mesta v vsej državi, bi
vzel še kak predmet v pro-
dajo. Cenjene ponudbe na
oglašni oddelku »Jutra« pod
»Manjša kolekcija«. 42448

Pouk

Gdč. Italijanka
ponudbe in daje konverza-
cije. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Italijanka«. 42445

Prodam

Koks
sub. po 30 Din 100 kg —
vedno v zalogi v mestni
pilarni. 261

Pozor!

Velno in bombast kupite
najceneje pri trživi. Karl
Prelog, Ljubljana, Stari trg
št. 12 in Zidovska ulica 4
234

Puhasto perje

raspoloženo po pov. s. s. s.
najmanj 5 kg po Din 35 kg
— Iskoristite orliko toklet
traja saloga L. Brusovici
Zagreb, Illica 82. Komitica
Mladinec, perja. 183

Perje

kokoške perje in gosje,
naravno in v strojem čišče-
no dobavljiva v vsaki množini
E. Vajda, Otokovec Mediji
murje. Telefon 56. R. 60.
239

Več vinskih sodov

od 200-500 litrov prodam
v Ljubljani. Berma pot 8.
42332

Smučke

dobro ohranjene, poceni
prodam. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«. 42458

Motorna vozila

dobro izurjena, želi službo,
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 42444

Trg. pomočnik

s kavlo, star 25 let, želi
službo pomočnik — Najraje
v galanteriji. Gre tudi na
delo. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Sprejem 10.000«. 42446

Slasličar. pomočnik

dobro delavec, želi službo,
Naslov pri podružnici »Jutra«
v Celu. 42444

V ženskem kroja-

štvu izučena
želi takoj službo. Naslov
pri podružnici »Jutra« v
Celu. 42402

Trgovski potnik

ki stalno obiskuje vsa več-
ja mesta v vsej državi, bi
vzel še kak predmet v pro-
dajo. Cenjene ponudbe na
oglašni oddelku »Jutra« pod
»Manjša kolekcija«. 42448

Pouk

Gdč. Italijanka
ponudbe in daje konverza-
cije. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod šifro
»Italijanka«. 42445

Prigode porednega

Bobija
Vesela opčija zgodba

Potnik

ki stalno obiskuje vsa več-
ja mesta v vsej državi, bi
vzel še kak predmet v pro-
dajo. Cenjene ponudbe na
oglašni oddelku »Jutra« pod
»Manjša kolekcija«. 42448

Sinciar Gluck:

Zlati panter

58

Vendar pa je bila moja prestreljena rama nemara tisto, kar nam je vsem rešilo življenje. Baš smo drčali po ravni cesti, ki jo je obakraj spremljal drevored, ko sem začutil v ramenu ostro bolečino; skočil sem pokoncu in pri tem po naključju pogledal skozi zadnje okence avtomobila. Pri tem sem opazil, kako je stopil izza nekega drevesa neznan človek, vzdignil roke in pomahal z njimi v tisto smer, kamor smo se peljali.

Planil sem kvišku, odprl sprednje okno in zaklical: »Za Boga, vozite z vso brzino! Videli so nas in dajejo znamenja! Vozite kakor satan!«

Sofer se je takoj odzval pozivu. Veliki avtomobil je drevil po cesti kakor burja. Čez trenutek se je zablisnilo. Obenem z bliskom je nekaj treščilo kakor grom z neba. Zadnje okno se je razletelo in kosci stekla so se usuli po mojem sedežu. Odskočil sem in se ozri nazaj. Jama, velika kakor granatni lijak, je bila tik za nami razdejala vso širino ceste. V tem so tri svinčenke prebile stransko okno. »Sklonita se!« sem zavpil in se tudi sam potuhnil med sedeže. Spet in spet so udarjala zrna v lesene dele avtomobila. V svojem položaju nisem mogel videti šefa, toda domneval sem, da se je tudi on potuhnil in da se mu ni nič zgodilo. Toda šoferja sem videl. Iz tičnika mu je curljala kri. Vsaj dvajset ljudi je moralo streljati na nas.

Vzlic svoji rani in žvižganju svinčenk je šofer še vedno vodil avtomobil. Kakor puščica smo leteli po cesti in čez nekaj trenutkov

smo ušli sovražnikom iz streljaja. Šef se je spet zravnil in se pripravil, da bi prevzel vodilo. Ves čas je bil držal roke iztegnjene, da bi nadomestil šoferja, če bi ga ubili.

Brzina avtomobila se je nekoliko zmanjšala. »Nič se mi ni zgodilo gospod,« sem začul šoferjev glas. »Samo oprasnjen sem. Ali naj vozim zdaj naravnost?«

»Kar naravnost,« je odvrnil šef in se obrnil k meni. »Ali ste odnesli zdravo kožo, Clayton?«

»Menda, gospod; in vi?«

»Tudi jaz sem cel. A zadnji čas je, bogme da, da uženemo tolpo v kozji rog. Če to ni nesramnost, da kar takole razstrelijo cesto!«

Skrbno smo oprezali na vse strani. Toda sovražniki so se bili najbrže zanesli, da nas z razstrelbo spravijo s sveta, zakaj poslej smo neovirano vozili dalje. Na srečo so bili tudi naši gumasti obroči nepoškodovani.

Brez nadaljnjih pripetljajev smo dospeli do postajnega poslopja. Moje razočaranje, ko nisem videl nikogar, je bilo veliko. Nadejal sem se, da najdemo petdeset mož!

Šef je stopil z voza in stekel v poslopje. S svojega sedeža sem videl, kako je govoril z moškimi, ki je nalikoval trgovskemu potniku. Kmalu nato se je vrnil. »Avto pustimo tu,« je dejal. »Pojdite z menoj, Clayton, če se čutite dovolj močnega.«

Sofer Heldt in jaz sva izstopila. »To je Foster, Clayton,« je rekel šef, »eden mojih najposobnejših namestnikov.«

»Zelo mi je drago, da vas poznam, Clayton. Opravili ste krasno delo. Vse mi je znano. Vidim, da se že mrači. Čez pol ure bo čisto tema. Mislim, da bi odrinili. Moštvo nas že pričakuje.«

Te besede so me nekoliko zmedle. Peš smo stopali dalje, ne da bi bil le količjak slutil, kam gremo.

Kmalu smo zavili na stransko cesto in dospeli v majhen gozdič. Tu smo našli trumo ljudi, ki so sedeli po tleh in v skupinah sloneli ob drevju.

23. POGlavJE V mreži

Tiho smo čakali v gozdiču, dokler se ni stemnilo. Toliko da smo se upali šepetati. Nihče ni prižgal užigalice, nihče ni storil ničesar, kar bi utegnilo vzbuditi nedobrodošlo pozornost. Toda razen družbe mladih ljudi v napol polomljenem Fordu se ni nihče pokazal na cesti, ki je ležala pred nami, in naši živci so prebili tudi to preizkušnjo.

Toda naposled je nastala v gozdiču trda tema. Na šefovo znamenje smo kar moč tiho zlezli iz svojega skrivališča.

Zavili smo na desno. Može so stopali drug za drugim. Neslišno smo korakali ob cesti. Cesta je bila malone zapuščena. Toda kadar je kdo pripeljal mimo, so se možje potuhnili v senco kakor tolpa Indijancev in nihče nas ni opazil.

Kmalu smo prišli do križemestja in zavili na levo, na cesto, ki je bila dosti ožja. Tukaj je šef znatno zmanjšal brzino. Kmalu nato se je obrnil in dal šepetaje nekaj navodil. Dva izmed mož sta se ločila od nas ter izginila v goščavo. Šef je pristopil k meni in se dotaknil moje roke.

»Hiša je tamle, na oni strani!« je šepnil. »Foster pozna ta kraj kakor svoj lastni žep. Ona dva moža sem poslal na ogled. Lopa je samo še nekaj sto metrov od nas. Zdej se bomo razkropili, da jo obkolimo.«

Stala sva na cesti, ki jo je oblikovala svetloba zvezd. Noč je bila brez meseca, toda jasna. Naše moštvo se je razkropilo kakor zbor duhov in izginilo v temi. Šef, Foster in jaz smo ostali sami.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkasno menic ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - deposits Ltd. Ltd.
Brzjavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040 2457 2548. Interurban 2706 2806

Gaila
za
plesno sezono
ALSKABERNI

1891
HELSINGBORG
TRETERN
Zahtevajte
znamko
„Tretern“
galoše
in
snežne
čevlje.
„Tretern“
nimajo
tekmeča

Nam najam cen. damam da imam v
za oči krasne. 1353
žalne - filc in baržunaste
KLOBUKE od Din 50 naprej
Priporočam se
Anica Bitenc salon „Pompador“
FLORJANSKA ULICA št. 3

Din
35
do
40

UGODNA PRILIKA ZA MIKLAJŽA
ČEPICE čista volna
v krasnih barvah samo v modnem salonu
STUCHLY - MAŠKE
Ljubljana, Židovska ulica 3.
Trgovci popusti! Trgovci popusti!

Din
35
do
40

Firestone pneumatike

Zastopstvo za Slovenijo:

IVAN OBLAK
Celovška cesta št. 34

Telefon 2663

Firestone

NAZNANILO!

Puškarna Kaiser
se e preselila
na Kongresni trg št. 9
v poslopje „Kino Matica“ — desni lokal.

E 559/26 — 97

Dražbeni oklic.

Dne 12. decembra 1928 dopoldne ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nemrečnin zemljiška kniga Slovenska Bistrica vložna št. 321 obstoječih iz jahalnice, stavbne parcele in n. lve. Cenilna vrednost: 321.575 Din 10 p, najmanjši ponudnik: 214.383 Din 40 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča Slov. Bistrica.

Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici
oddelek II, dne 15. novembra 1928.

NAJELEGANTNEJŠA
NAJCENEJŠA IN
NAJBOLJ ZANIMIVA

SLOVENSKA KNJIGA JE ŽIVLJENJE IN SVET

LETNIK
1927

Ta krasna knjiga, polna najrazličnejše zabave in poljudno znanstvene vsebine, je kot izobraževalna knjiga potrebna vsaki slovenski hiši

Je pa s svojo krasno originalno vezavo kras sprejemnice, salona in knjižnice. Po tej knjigi bo vedno z veseljem segel vsakdo, ki hoče spoznavati svet, njegovo skrivnost, napredek in lepo priručevanje.

ZIVLJENJE IN SVET

se naroča pri upravi

»JUTRA« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.
vez. v barvotisku I., II. in III. polletnik Din 65.
vez. v zlatotisku I., II. in III. polletnik Din 70.
poština Din 14.— povzette Din 18.—

Onim, ki so zbirali letnik in ga nameravajo dati sami vezati, nudimo originalne platnice po sledečih cenah:

v barvotisku Din 20.—
v zlatotisku Din 25.—
poština Din 4.— povzette Din 7.—

Na razpolago so tudi kazala za I. polletje letnika 1928 po Din 1.— za izvod proti predplačilu.

Kdor želi imeti originalno vezavo, naj nam vpošlje komplet letnik ali pa I. polletje letnika 1928. Vrnili mu jih bomo vezane.

Vezava stane posebej v barvotisku Din 40.—
v zlatotisku Din 45.—
poština Din 14.— povzette Din 18.—

Naročajte torej to najlepšo in najkoristnejšo slovensko knjigo

Lepotno grmičevje

grmičevje za živo mejo,
gričevje vrtnice, drevesa za aleje, sadna drevesa, grme kupite najbolje v drevesnici
KLENERT
Messendorf bei Graz
Steiermark.

VSAK PETEK namočena polenovka

ANTON LEGAL, trgovina
Ljubljana, Miklošičeva
cesta št. 28

Patent divani

v modernih vzorih plisa, otomane v vseh barvah in kvaliteta goblena od 850 do 850, vse lasten provost izdelale, kupite naj ugodneje pri trdnici Rudolf Sever, Marjin trg št. 2. 47

Doslej najsolidnejša nastavejša in največja trdnica v Jugoslaviji

ALFONZ BREZNIK
b vs. učit. Glasb. Matc

Ljubljana, Mostni trg
poleg magistrata

Kdor je nezadovoljen s svojim kruhom
ali pecivom, naj poskusi peči z

Jugobanal-patent-moko
pa bo takoj nadvse zadovoljen!

V globoki in neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da nas je naš iskreno ljubljani soprog, predobri oče, brat, svak in stric, gospod

dr. Joža Goričar

okrožni zdravnik in posestnik

v četrtek, dne 22. nov. 1928, ob 6. zjutraj v 57. letu starosti nenadoma za vedno zapustil. Pogreb dragega pokojnika se vrši v soboto, dne 24. t. m. ob 10. uri predpoldne na farno pokopališče.

Mozirje, 22. novembra 1928.

Žena z otroci in ostali sorodniki.